

T.C.
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ
SINAV KAYGILARI İLE İLGİLİ ÖĞRENCİ
GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DAMLA IŞIK

TEZ DANIŞMANI
DR. ÖĞR. ÜYESİ YAVUZ DURAK

BOLU, HAZİRAN - 2022

KABUL VE ONAY SAYFASI

Damla IŞIK tarafından hazırlanan “**Müzik Öğretmeni Adaylarının Sınav Kaygıları İle İlgili Öğrenci Görüşleri**” adlı tez çalışması jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak oy birliğiyle kabul edilmiştir. 3/06/2022

Jüri Üyeleri

İmza

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Yavuz Durak

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

.....

Üye

Dr. Öğr. İsmail Sözen

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

.....

Üye

Doç. Dr. Hakan Bağcı

Kocaeli Üniversitesi

.....

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Onayı

Prof. Dr. İbrahim KÜRTÜL

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunubildirir,

aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Teze ilişkin 08/04/2022 tarihinde Turnitin adlı intihal tespit programından enstitü müdürlüğünce belirlenen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan benzerlik raporuna göre, tezin benzerlik oranı % 13 olarak tespit edilmiştir.

Bu çalışma için Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları Etik Kurulundan 04.09.2021 tarih ve 2021/09 sayısı ile etik izin alınmıştır.

.....

DAMLA IŞIK

ÖZET

**MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ
SINAV KAYGILARI İLE İLGİLİ ÖĞRENCİ
GÖRÜŞLERİ
YÜKSEK LİSANS TEZİ
DAMLA IŞIK
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI
(TEZ DANIŞMANI:DR. ÖĞR. ÜYESİ YAVUZ DURAK)
BOLU, HAZİRAN - 2022
X+64**

Bu araştırmanın amacı, müzik öğretmeni adaylarının ders ve sınav kaygılarıyla ilgili, müzik öğretmenliği bölümünde öğrenim gören lisans 1, lisans 2, lisans 3 ve lisans 4 öğrencilerinin görüşlerini tespit etmek, özellikle sınav esnasında yaşanabilecek, kaygıyla ilgili olumsuz sonuçları en aza indirebilmek ve bu konuyla ilgili daha fazla çalışmanın yapılabilmesi için literatüre katkıda bulunmaktır. Araştırmanın örneklem grubunu Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi ve Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nde, 2021-2022 eğitim-öğretim yılları arasında öğrenim gören 100 öğrenci oluşturmaktadır. Nicel araştırma yöntemiyle hazırlanan çalışmada veri toplama aracı olarak anket uygulanmıştır. Verilerin analiz edilmesinde ise, Bağımsız Gruplar T-Testi, Kruskal-Wallis H ve Pearson Korelasyon testi uygulanmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre, müzik öğretmeni aday öğrencilerin en çok ders ve sınav kaygısı duydukları durum piyano ders ve dönem sayılarının azlığı olarak belirlenmiştir. Söz konusu çalışmada sınav zamanı yaklaştıkça kaygı seviyesinin arttığı da belirlenmiştir. Ayrıca pandemi döneminde kaygı seviyelerinde bir düşüş olmadığı, hatta öğrencilerin görece daha fazlası piyanonun yüzyüze uygulanması gereken bir ders olduğunu düşünmektedir.

ANAHTAR KELİMELER: Müzik Eğitimi, Sınav Kaygısı, Performans Kaygısı, Pandemi Dönemi

ABSTRACT

**MUSIC TEACHER CANDIDATES
STUDENT RELATED TO EXAM CONCERNS
OPINIONS
MSC THESIS
DAMLA İŞİK
BOLU ABANT İZZET BAYSAL UNIVERSITY
INSTITUTE OF GRADUATE STUDIES
FINE ARTS EDUCATION DEPARTMENT
SCIENCE OF MUSIC EDUCATION
(SUPERVISOR:ASISST. PROF. YAVUZ DURAK)
BOLU, JUNE 2022
X+64**

The purpose of this research is to identify the opinions of undergraduate 1, undergraduate 2, undergraduate 3 and undergraduate 4 students who have studied in music teacher's department regarding the lessons and exam concerns of the music teacher candidates, especially during the exam, to minimize the negative consequences of concern and to contribute literature to further study on this issue. The sample group of the research consists of 100 students who have studied between 2021-2022 academic years at Bolu Abant İzzet Baysal University and Tokat Gaziosmanpasa University. The survey, prepared with quantitative research management, was conducted as a very collection tool. In analyzing data, Independent Groups T-Test, Kruskal-Wallis H and Pearson Correlation test were performed.

According to the results of the research, students who are enrolled in music teachers are most concerned about courses and exams and are determined to be less than piano courses and periods. The research also determined that the level of concern increases as the exam time approaches. In addition, there is no decrease in anxiety levels during the pandemic period, and even more students think that the piano is a lesson that needs to be applied face to face.

KEYWORDS:Music Training, Exam anxiety, Performance anxiety, Pandemic period

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
KABUL VE ONAY SAYFASI	iv
ETİK BEYAN.....	iii
ÖZET.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ABSTRACT	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
İÇİNDEKİLER	vi
TABLO LİSTESİ	viii
TEŞEKKÜR	x
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Araştırmanın Amacı	6
1.2. Problem Cümlesi	7
1.3. Alt Problemler	7
1.4. Araştırmanın Önemi	8
1.5.Sınırlılıklar.....	8
1.6. Tanımlar	8
2. ARAŞTIRMANIN KURAMSAL TEMELİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	
9	
2.1. Kuramsal Çerçeve	9
2.1.1 Piyano Eğitimi	9
2.1.2. Kaygı.....	10
2.1.3. Sınav Kaygısı.....	11
2.1.4. Müzik Eğitiminde Sınav Kaygısı.....	12
2.1.5. Piyano Eğitiminde Sınav Kaygısı	13
2.1.6. Anlık Piyano Performans Kaygısı	14
2.2.İlgili Literatür	15
3.YÖNTEM.....	27
3.1. Araştırma Modeli	27
3.2. Evren ve Örneklem.....	27
3.3. Veri Toplama Aracı.....	29
3.3.1. Anket ile İlgili Uzman Görüşleri	29
3.4. Verilerin Analizi.....	30
4. BULGULAR	32
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	32
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	36
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	36
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	37
4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	38
4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular	38
4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	40
4.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	41

5. TARTIŞMA	45
5.1. Birinci Alt Problemin Sonuçlarına İlişkin Tartışmalar	45
5.2. İkinci Alt Problemin Sonuçlarına İlişkin Tartışmalar	46
5.3. Üçüncü Alt Problemin Sonuçlarına İlişkin Tartışmalar	46
5.4. Dördüncü Alt Problemin Sonuçlarına İlişkin Tartışmalar	47
5.5. Beşinci Alt Problemin Sonuçlarına İlişkin Tartışmalar.....	48
5.6. Altıncı Alt Problemin Sonuçlarına İlişkin Tartışmalar	48
5.7. Yedinci Alt Problemin Sonuçlarına İlişkin Tartışmalar.....	49
5.8. Sekizinci Alt Problemin Sonuçlarına İlişkin Tartışmalar.....	50
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	51
7. KAYNAKLAR	54
8.EKLER.....	57
EK 1. Uzman Görüşü Alınırken Kullanılan Form.....	57
EK 2. Öğrencilerin Demografik Bilgilerine Ulaşmak Amacıyla Hazırlanan Sorular.....	60
Ek 3. Müzik Öğretmenliği Adaylarının Sınav Öncesi Kaygılarıyla İlgili Öğrenci Görüşlerini Ölçmek İçin Kullanılan Anket.....	62

TABLO LİSTESİ

Sayfa

Tablo 3.1. Örneklem grubunun demografik özellikleri.....	27
Tablo 4.1. Katılımcıların Anket Sorularına Verdikleri Yanıtların Dağılım Sonuçları.....	32
Tablo 4.2. Katılımcıların piyano dersi dönem sayısına ilişkin Kruskal-Wallis H Test sonuçları	36
Tablo 4.3. Katılımcıların cinsiyetlerine ilişkin Bağımsız Gruplar T-testi sonuçları	36
Tablo 4.4. Katılımcıların sınıflarına ilişkin Kruskal Wallis H Testi sonuçları..	37
Tablo 4.5. Katılımcıların sınıflarına ilişkin Kruskal Wallis H Testi sonuçları..	38
Tablo 4.6. Katılımcıların piyano çalma sürelerine ilişkin Kruskal-Wallis H Testi sonuçları	38
Tablo 4.7. Katılımcıların yaşlarına ilişkin Pearson Korelasyon Testi sonuçları	40
Tablo 4.8. Katılımcıların mezun oldukları liselere ilişkin Kruskal-Wallis H Test sonuçları.....	41

KISALTMA VE SEMBOLLER LİSTESİ

AİBÜ	: Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Bkz.	: Bakınız
GOÜ	: Gaziosmanpaşa Üniversitesi
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences
Vb.	: Ve benzeri

TEŞEKKÜR

Araştırma süresi boyunca gösterdiği akademik bilgilendirme ve pozitif yönlendirmelerinden dolayı danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Yavuz DURAK’ave pandemi dönemi olmasına rağmen tez sürecimin ilk yılında bana yardımcı olan Dr. Öğr. Üyesi İsmail SÖZEN’e teşekkürlerimi sunarım.

Bu araştırma boyunca benden destek ve yardımlarını esirgemeyen, zorlandığım durumlarda bana vakitlerini ayırıp, çözüm için ellerinden geleni yapan Göksel ve Aslı ÇETİN’in varlıkları için minnettarım. Sizin gibi insanlarla tanıştığım için çok şanslıyım.

Ayrıca tez sürecim boyunca alanı olmamasına rağmen bana destek olan ve yardım etmekten çekinmeyen, deneyimlerinden sık sık faydalandığım Prof. Dr. Harun GÜRSOY’a, beni sıkılmadan dinlediği için ve bana vaktini ayırdığı için teşekkürlerimi sunarım.

Tezimi özenle okuyarak eleştirilerde bulunan ve bana her zaman doğru yolu gösteren, hem yöntem kısmında hemde tez sürecinde her zaman desteğini hissettiğim Öğr. Gör. Pınar ÇELİK DEMİRAY ve Alper DEMİRAY hocalarıma bana vakit ayırdıkları için minnettarım.

Araştırmanın yöntem kısmında ise sn Prof. Dr. Harun GÜRSOY’un önerisiyle tanıştığım istatistik kısmında bana yardımcı olan Ali Baykuş’a teşekkürlerimi sunarım.

1. GİRİŞ

Kaygı, Sigmund Freud'un 19. yüzyılda bilimsel olarak incelemeye başladığı bir olgudur. Karagüven (1999) çalışmasında, Freud'un yaptığı çalışmalar sonucunda korku ile kaygı kavramını birbirinden ayırdığını ayrıca korku için bireyi dışarıdan tehlikeye sokabilecek herhangi bir gerçek tehdit tanımını kullanırken, kaygı için bireyi iç dünyasında tehdit eden bir tehlikeye karşı verilen tepki tanımını kullanmıştır. Kaygının diğer duygu durumlarından farklı olarak bireyi daha fazla etkilediği söylenebilir. Kaygı, diğer duygu durumlarından daha genele yayılan bir durumdur, ayrıca korkuya nazaran daha baskın ve korkudan daha uzun sürmektedir (Çevik, 1993; Cüceloğlu, 1993). Bu bağlamda, bireyin kaygı durumu kişiyi birçok durumda etkisi altına almaktadır. Ayrıca bu durumun uzun süreli olması bireylerin yaşantılarını da etkilemektedir.

Taş (2005) çalışmasında, günümüzde kaygı, bireyin ortam içerisinde herhangi bir uyaranla karşılaştığı zaman yaşadığı, zihinsel, duygusal ve bedensel farklılaşmalarla kendini gösteren ruhsal veya fiziksel bir tepki durumu olduğunu belirtmiştir. Bu etkiyi her insan yaşamının belli dönemlerinde yaşamaktadır. Bu durum, bireylerin hem ruhsal hem de fiziksel olarak olumlu ya da olumsuz şekilde etkilenmelerine neden olmaktadır.

Literatüre baktığımızda ise, kaygı ile ilgili yapılan araştırmalarda etkileyen etmenler arasında cinsiyet, çocuğun başarı durumu, yaş, kardeş sayısı, anne-baba tutumları, sosyo-ekonomik durum ve anne-baba eğitim durumu gibi değişkenlerin yer aldığı saptanmıştır. Girgin (1990) çalışmasında, üçayrılı düzeyde sosyo-ekonomik yaşantısı bulunan çocukların kaygı düzeylerinin birbirlerinden farklı görüldüğünü, düşüksosyo-ekonomik düzeyde yaşayan çocukların kaygı seviyelerinin daha fazla olduğu sonucuna varmıştır. Aral (1997) ise çalışmasında, yine sosyo-ekonomik düzeyle kaygı arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu tespit etmiştir.

Bloom (1971) çalışmasında, kişilerin herhangi bir durumu öğrenme düzeylerinin birbirinden farklı olma sebebine bakıldığında, öğrenmeler

arasındaki bu farklılıkların yaklaşık olarak dörtte birinin kaynağının duyuşsal özelliklerden kaygı ve tutumdan kaynaklandığını söylemektedir (Aktaran Yenilmez, 2006). Bu nedenle bireylerin kaygı seviyelerinin az ya da çok olması kişilerin başarı durumlarını etkilediği söylenebilir.

Öğrenmeye başladığımız ve eğitime adım attığımız ilk günden beri, yaşamımızın her alanında ve farklı dönemlerde karşımıza çıkan kaygı, taşıdığı etkiyeve kişinin ruh haline göre değişiklik göstermektedir. Bu da kaygının çalışmalarda farklı başlıklar altında araştırılmasına neden olmaktadır. Bu bağlamda Salmon (1991) çalışmasında, bu konuyu “Müzikte Performans Kaygısı” başlığı altında incelerken, Brodsky (1996) çalışmasında, “sahne korkusu” ve “müzisyenin stres sendromu” tanımlarını kullanarak bu terimleri de literatüre katmıştır. Ayrıca yapılan bir diğer çalışmaya bakıldığında Möller’in (1999) kaygıyı kontrol altına alabilen ve olumluya çevirebilen bireyler için “sahne heyecanı” terimini, kaygının rahatsız edici yönünü yaşayan bireyler için ise “performans kaygısı” terimini kullandığı görülmektedir.

Bireyler, performans sergiledikleri sırada kendilerini başkalarının izlemesinden hoşlanmayabilirler. Bu da bireylerde rahatsız edici bir hal alabilir ve sergilemek istediği çalışmayı sergileyemez hale gelebilir. Performans kaygısı, çoğu meslek grubunda özellikle meslek icrasında ortaya çıkabilecekken, müzisyenlerde de görülebilen durumlardandır. Özellikle sahnede eser icra ederken karşılaşılan bu olay, müzik alanında eğitim alan öğrenciler arasında yaygınken, profesyonel müzisyenler arasında da rahatsız edici bir durumdur. Fakat bireylerin az miktarda kaygıya sahip olmaları, performanslarını pozitif yönde etkilemektedir. Yine de kaygı seviyesi yüksek olan bireylerde özellikle psikolojik gerginlikle kendini gösteren kaygı bireylerin performanslarını da negatif yönde etkiler (Fehm ve Schmidt, 2006, aktaran Dalkıran, 2014). Bu bağlamda kaygı seviyesi bireylerin hem performanslarını hem psikolojilerini etkilemektedir. Bu etki, kaygı seviyesinin düşüklüğüne veya yüksekliğine göre olumlu ya da olumsuz sonuçlar gösterebilmektedir.

Müzik eğitiminde sahne performansı kadar eski olmasına rağmen performans kaygısı alanındaki çalışmalara son zamanlarda önem verilmeye başlanmıştır. Steptoe ve Fidler (1987) ve Tobacyk ve Downs (1986)

çalışmalarında, “Performans kaygısının ana özelliklerini; mükemmeliyetçilik ya da yıkıcı bilişsellik” olarak belirtirken, James (1988) ve Lehrer (1987) çalışmalarında “Performans kaygısının titreme, çarpıntı gibi fizyolojik belirtiler nedeniyle ortaya çıktığını” vurgulamıştır. Clark ve Agras (1991); Kemenade ve diğerleri (1995) ise çalışmalarında performans kaygısının topluluk önünde çalmaktan korkma ve izleyicilerden kaçınma gibi davranış özellikleri nedeniyle ortaya çıkabileceğini belirtmiştir.

Özellikle çalgıya veya esere hâkim bir kişinin önünde performans sergilemenin ya da uzman bir jürinin performansı değerlendirdiği zamanların, özellikle müzisyenler için daha da stresli olduğu kabul edilmiştir. (Kenny,2006; Tobacyk ve Downs, 1986; Rae ve McCambridge, 2004; Fehm ve Schmidt, 2006; Abel ve Larkin,1990; Kokotsaki ve Davidson, 2003).Bu bağlamda, müzik eğitiminde çok önemli bir yere sahip olan performans değerlendirmeleri ve kurul sınavları öğrencilerin performans kaygısını en çok yaşadığı dönemler arasındadır. Bunun sebebi de öğrencilerin topluluk önünde çalmaktan kaygı duymaları ve heyecanlanmaları olabilir. Bireyler sergiledikleri anlık performansa göre puan alacakları için performanslarını en iyi şekilde sergilemeye çalışacaklar fakat bu da daha kaygılı bir ruh halinde olmalarına sebep olacaktır. Konuyla ilgili Kafadar (2009) çalışmasında, çalgı performansının puanladerecelendirildiği sınavlarak atılan öğrencilerde dikkat; kendi performansına ilişkin değerlendirme ve yorumlar ile performansı arasında kalabilir. Eğer yapılan değerlendirme ve yorumlar negatif yönde ise (çalamayacağım, beceremeyeceğim, yapamayacağım gibi); performansından şüphe duymasına vesnava giren diğer öğrencilerden daha kötü çalabilirim gibi negatifiedüşünceler meydana getirir. Bu nedenle sınav esnasında performansına odaklanması gereken zihin, amacından uzaklaşır ve öğrencinin aslında sergilemesi gereken performanstan çok daha düşük bir performans sergilemesine neden olur.

Tüm bu etkileri göz önünde bulundurduğumuzda ise karşımıza sınav kaygısı çıkmaktadır. Sınav kaygısı, bir imtihan veya imtihana benzeyen herhangi bir değerlendirme sürecinde, farklı olumsuz faktörlere bağlı olarak gelişebilen, davranışsal ya da psikolojik olgular nedeniyle

yaşanan başarısızlığa neden olmaktadır (Spada vd., 2006). Hemen her öğrenciyi etkisi altına alabilen sınav kaygısı, öğrencileri çoğunlukla olumsuz etkilemekte ve sınav başarısını düşürmektedir. Sınav esnasında ise öğrencinin davranışlarına yansıyan bu psikolojik ve bilişsel etkinin, performansı negatif yönde etkilediği ve hatalara sebebiyet verebileceği gerçeği de açıktır. Sınav kaygısının, genellikle beceri performansı ile olumsuz bir ilişki içerisinde olduğu belirtilmektedir. Ayrıca sınav kaygısıyla sınav performansı arasındaki bu negatif ilişki, öğrencinin müzikal anlamdaki başarısını olumsuz yönde etkilemektedir (Reeve ve Bonaccio, 2008; Reeve vd., 2008).

Sınav esnasında bireylerin kaygılarını en aza indirmek, hem onları daha başarılı bireyler haline getirirken hem de diğer nesillerin bu konuda daha bilinçli hale gelmesi söz konusu olabilmektedir. Gün ve Yıldız (2014) çalışmasında, müzik öğretmeni adaylarının sınav esnasında performanslarında meydana gelengüçlüklerle baş etmelerinin, bireylerin yapabileceklerine inanmalarıyla mümkün olabileceğinden düşünmektedir. Gün ve Yıldız, performansı özellikle müzik eğitiminin geliştirilmesinde temel yapıtaşı olarak görmektedir. Müzik eğitimi özelinde, bireylerin performans göstermesi, bu bireylerin çalgılarını ne kadar iyi öğrendiklerini aynı zamanda bu öğrenmede herhangi bir eksik ya da bireylerin zorlandığı durumlar varsa bu durumların henüz geç olmadan düzeltilmesinde etkilidir.

Sınav esnasında yaşanan heyecan dozunda olduğu sürece öğrencilere fayda sağlayabilmektedir. Fakat sınav korkusu da denilen durum, kişinin heyecan seviyesini olması gerekenden fazla bir şekilde arttırdığından performansın olumsuz yönde etkilenmesine sebep olur. Sınav esnasında yaşanan heyecan kimi zaman performansı olumlu yönde de etkilemektedir. Baltaş ve Baltaş (2013) çalışmasında, daha az rahatsız edici bir duygu olan ve kişiyi güdüleyen sınav korkusu ile sınav kaygısını birbirinden ayırmıştır. Eğer bir öğrencinin sınav korkusu varsa, bu korkuyu azaltmak için sınav zamanına kadar olan sürede çalışma planını düzenler ve gerekli zamanı ayırmaya başladıkça korku seviyesi de doğru orantıda düşmektedir. Sınav esnasında ise öğrencinin heyecanlanması şüphesizdir;

fakatyaşanan heyecan, onu canlı tutacak ve sınavı başarmasına yardımcı olacak düzeyde yararlı bir durumdur.

Sahne sanatlarında ise performans değerlendirmeleri her zaman karşımıza çıkan bir durumdur. Sanatçılar performanslarını en iyi seviyeye getirmek için çeşitli sınavlardan geçer ve eğitim alarak performanslarını arttırırlar. Kurtuldu ise (2009) çalışmasında, müzik eğitimi alanında çalgı eğitiminin de değerlendirmelerin yapıldığı bir uygulama alanını oluşturduğunu vurgulamaktadır.

Çalgı eğitiminin önemli bir parçası olan piyano eğitiminde sınav kaygısı ise bu nedenle öğrenciler üzerinde olumsuz etkiler yaratabilmektedir. Özellikle canlı performans sergilenmesi gereken sınavlarda, anlık olarak gerçekleştiğinden dolayı, sınav performansını etkileyen durumlar meydana gelebilir. Müzisyenler performanslarını soyut olarak gerçekleştirdikleri için hata yaptıklarında silip düzeltme ya da baştan başlama gibi bir durumları söz konusu değildir. Bu da özellikle performans sınavlarında öğrencilerin kaygı seviyelerinin artmasına neden olabilmektedir. Konuyla ilgili Nacakcı ve Dalkıran (2011) çalışmalarında, piyano performansının değerlendirme aşamasının bireysel performans temelli olduğunu, dolayısıyla piyano sınavının da öğrencilerin tek tek dinlenilerek topluluk önünde performans göstermeleriyle mümkün olan bir sınav olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca müzik öğretmeni adaylarının performanslarını sergilerken öğretim elemanları tarafından izlenme ve beğenilmeme korkusu vb. nedenlerle telaşlanabildiklerini ve bunun sonucunda kaygı ile ortaya çıkan bedensel, zihinsel, duygusal ve tepkisel birtakım belirtiler gösterdiklerini vurgulamışlardır.

Sınav kaygısının, her bireyin okul yaşamı boyunca karşılaştığı bir durum olduğu söylenebilir. Fakat bu kaygı durumu kişiden kişiye farklılık göstermektedir. Belli bir seviyede kaygı durumu özellikle performansla ilgili sınav esnasında bizi olumlu etkilerken, yüksek seviyede duyulan kaygı durumları ise performansımızı olumlu yönde etkileyebilmektedir. Köknel (1982) ve Kuyucu (2001) çalışmalarında, sınav kaygısı seviyesinin beklenenden fazla olduğu durumlarda bireylerde kas gerginliği, ellerde titretme, üşüme, ağız kuruluğu, nabız artışı, terleme, gerginlik vb. olumsuz etkenler meydana gelmektedir. Bu durumlardan bir ya da birden

fazlasını yaşıyan bireylerde bedensel anlamda çalgı icrası gerçekleştirmekten bireyi alıkoymasının yanında, dikkat ve odaklanma gl, transfer edememe, tedirginlik, unutkanlık, ümitsizlik, kendini olumsuz algılama gibi duyuşsal ve zihinsel negatif durumlar dayatamaktadır (Köknel, 1982, akt. Piji Küçük, 2010). Dolayısıyla kaygı seviyesi yüksek olan bireyler sınav esnasında istedikleri performansı gösterememektedir. Bu durum kendilerini başarısız hissetmelerine de yol açabilmektedir.

Dolayısıyla bu araştırmada, müzik ğretmenliği piyano ğrencilerinin yaşadıkları sınav kaygısının en aza indirilebilmesi için Müzik ğretmenliği Bölümünde ğrenim gören lisans 1, lisans 2, lisans 3 ve lisans 4 ğrenci görüşleri alınmıştır. Konuyla ilgili literatürde müzik ğretmenliği piyano ğrencilerinin yaşadıkları sınav kaygısını gidermek veya en aza indirmek için yapılan çalışmaların diğer çalışma konuları temel alındığında görece daha az olması, bu araştırmada elde edilecek sonuçların, bundan sonra yapılacak olan araştırmalara son derece önemli katkılar sağlayacağı söylenebilir. Özellikle Türkiye’de bu bağlamda yapılan araştırmaların niteliği ve azlığı sorgulandığında, müzik ğretmeni adaylarının piyano eğitimindeki kaygılarının azalması hem öğretmenlik yaşantılarında, hem de öğrencilik yıllarında kendilerini ifade etmelerini önemli ölçüde etkileyebilir. Araştırmadan elde edilen sonuçların, özellikle piyano eğitimi alan ğretmen adaylarının gelecekteki mesleklerini daha sağlıklı bir biçimde gerçekleştirmelerine ve performans esnasında kendilerini ifade ederken yaşadıkları kaygıyı en aza indirerek mesleki beklentilerini gerçekçi bir biçimde oluştırmalarına katkı saylayacağı söylenebilir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada, Müzik ğretmenliği Programı’ndaki müzik ğretmeni adaylarının sınav kaygıları ile ilgili Müzik ğretmenliği Bölümü’nde öğrenim gören lisans 1, lisans 2, lisans 3 ve lisans 4 öğrencileri görüşlerini tespit etmek, özellikle sınav esnasında yaşanabilecek, kaygıyla ilgili olumsuz sonuçları en aza indirebilmek ve bu konuyla ilgili daha fazla çalışmanın yapılabilmesi için literatüre katkıda bulunması amaçlanmıştır. Bu araştırma, Müzik ğretmenliği Bölümü’nde

okuyan öğrencilerin sınav kaygıları hakkındaki düşünceleri, sınav kaygısından mağdur olup olmadıkları ve sınav kaygısının neden olan etmenleri tespit etmektedir. Ayrıca müzik öğretmenliği piyano dersi alan öğrencilerin sınav kaygısıyla başa çıkmak zorunda kalmamaları için neler yapılacağı hakkında öneriler elde edilecektir. Bu araştırma, öğrencilerin kaygı seviyelerini daha iyi anlayıp, sınav kaygısını azaltmak için yapılacak çalışmalara katkı sağlamaktadır. Ayrıca piyano dersi alan öğrencilerin, ders içeriklerini ve dersin gerekliliklerini, hangi düzeylerde, yerine getirdikleri sorgulanmaktadır. Kılıç (2003) çalışmasında, piyano eğitimindeki derslerin ilk başladığı günden itibaren, planlı ve programlı bir şekilde yürütülmesinin yanı sıra, öğrencilerin hem derse hem de çalgısına pozitif yönde yaklaşım ve tutum içerisinde olmaları, çalgıya gerekli önemi göstermeleri gerektiğini vurgulamıştır.

1.2. Problem Cümlesi

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda ‘Piyano Dersi Sınav Kaygıları’ hakkında öğrenci görüşleri nelerdir?

Bu problemin çözümü için aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır.

1.3. Alt Problemler

1. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda ‘Piyano Dersi Sınav Kaygıları’ hakkında öğrenci görüşleri nelerdir?

2. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda öğrenim gören öğrencilerin, piyano dersi dönem sayılarının kaygı durumlarına ilişkisi hakkındaki görüşleri nelerdir?

3. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda, kadın ve erkek öğrencilerin kaygı durumlarıyla ilgili görüşleri nelerdir?

4. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardan olan Abant İzzet Baysal Üniversitesi öğrencileri ile Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinin kaygı durumları hakkındaki görüşleri nelerdir?

5. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre kaygı durumları hakkındaki görüşleri nelerdir?

6. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda, öğrencilerin piyano çalma yıllarına göre kaygı durumları hakkındaki görüşleri nelerdir?

7. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda, öğrencilerin yaşlarına göre kaygı durumları hakkındaki görüşleri nelerdir?

8. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda, öğrencilerin mezun oldukları liselere göre kaygı durumları hakkındaki görüşleri nelerdir?

1.4. Araştırmanın Önemi

Kaygı, ders ve performans esnasında özellikle çalgı çalan öğrencilerin istedikleri performansı gösterememeleri nedeniyle birçok öğrenci için önemli bir sorun haline gelmiştir. Bu bağlamda yapılan araştırma, hem öğrencilerin kendi kaygı seviyelerini belirlemede hem kaygı sebeplerini öğrenme konusunda özellikle literatüre katkı bulunması bakımından önem arz etmektedir. Elde edilen sonuçlarla, günümüzde kaygıyı etkileyen etmenlerin bulunması, bu konuda çeşitli çalışmaların yapılması ve müzik öğretmeni adayları özelinde, çalgıları ile kendilerini daha iyi ifade edebilecek bir hale gelmeleri için önemlidir. Ayrıca araştırmanın pandemi döneminde uygulanması, pandemi döneminin öğrencilerin kaygılarında bir fark yaratıp yaratmadığı ve pandemi dönemi ile yüz yüze eğitim arasında öğrenci görüşlerinde bir fark olup olmadığını öğrenmemizi de sağlamaktadır.

1.5.Sınırlılıklar

Bu araştırma,

1. 2021-2022 yılı eğitim-öğretim gören müzik öğretmeni adayı öğrenciler ile
2. Bolu Abant İzzet Baysal ve Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nde öğrenim gören 100 öğrenci ve
3. Kullanılan anketten elde edilen veriler ile sınırlandırılmıştır.

1.6. Tanımlar

Kaygı: Bireylerin kendilerini tehdit eden bir veya birden fazla olaya karşı verdikleri bedensel ve ruhsal tepkidir (Karagüven, 1999).

Sınav: Öğrencilerin, bilgi derecesini anlamak için yapılan yoklamadır (Türk Dil Kurumu, 2011).

Piyano Dersi: Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında yetiştirilmek üzere bu alanda eğitim gören öğretmen adaylarına öğretilen en esas derstir (Jelen,2012).

Piyano Performansı: Piyano performansı, bireylerin teknik-müzikal yeterliliklerini vebecerilerini, çalışmalarını sergilemeleridir (Yıldırım, 2020).

2. ARAŞTIRMANIN KURAMSAL TEMELİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Çerçeve

Çalışmanın bu bölümünde (1) Piyano Eğitimi, (2) Kaygı, (3) Sınav Kaygısı, (4) Müzik Eğitiminde Sınav Kaygısı, (5) Piyano Eğitiminde Sınav Kaygısı, (6) Anlık Piyano Performans Kaygısı ile ilgili kavramlar ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır.

2.1.1 Piyano Eğitimi

Piyano eğitimi, çalgı eğitiminin temel yapıtaşlarından biridir. Piyano, kişiye tek başına çoksesli müzik yapma imkânı sağlamasından dolayı diğer çalgı gruplarından farklı bir konuma sahiptir. Bu bağlamda, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda öğrenim gören veya mesleki olarak müzik eğitimi alan her öğrenci piyano eğitimi almaktadır (Ertem, 2011).

Piyano eğitimi aynı zamanda kişinin, tüm müzik eğitimi dönemlerindeki disiplini kazanmasını, çoksesliliği anlayabilmesini, müziksel olarak algılayabilmesini ve tek başına uygulayabilmesine olanak sağlayan, gerekli davranışların kazanıldığı bir uygulamadır (Tufan, 1997).

Piyano çalmak; hemzihinsel hem fiziksel hem demüzikal duyuşun bir arada olduğu karmaşık bir uygulamadır ve üst düzey bir beceri gerektirmektedir. Bu beceri kazanmak için ise, iyi bir piyano eğitimi almak bu becerinin kazanılmasında önemli bir etkidir. Temel bir piyano eğitimine baktığımızda; gam, teknik ve etüt çalışması olarak üç ana başlıkta gerçekleştiğini görmekteyiz (Gasımova,2010).

Piyano derslerinin genel hedefleri ise;

- “Öğrencide doğru nota çözme yeteneğini kazanabilme ve doğru ritimle çalmayı öğrenme,
- On parmağına hâkim olabilme, beyni ile parmakları arasında koordinasyon kurabilme,
- Çok sesli duyma yeteneğini geliştirebilme, herhangi bir şarkının eşliğini, doğru akorlarla, doğru fonksiyonlarla yapabilme,

- Öğrendiklerini kendi başına denetleyebilme, nasıl öğretileceğini öğrenebilme, müzik zevkini ve görüşünü geliştirebilme,
- Bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor davranışlarını geliştirebilme,
- Bir başkasının söz konusu davranışlarını denetleyebilmedir” (Kamacioğlu,1996).

Yukarıda verilen hedefler doğrultusunda, öğrencinin yeterliliği de göz önünde bulundurularak piyano dersi yürütülür. Bu bağlamda, hem öğrencilerin seviyeleri hem de piyano ders içerikleri birbirleri ile doğru orantılı bir şekilde yürütüldüğünde, verimli bir piyano dersi icra edilmiş olur. Fink, 1992 yılındaki çalışmasında, piyano eğitiminin,ilk başladığı günden itibaren piyano ders içeriklerine uygun bir şekilde, teknik becerilerin doğru geliştirilmesi, öğrencilerin daha hassas, hisli ve etkili çalmalarını sağlayacak bir yöntem olarak görüldüğünü vurgulamıştır.

2.1.2. Kaygı

Kaygı, insanların zaman zaman yaşadıkları, hareketlerini ve ruhsal durumlarını etkileyen duygudur. Baltaş’a (2002) göre ise kaygı, özellikle eğitim alanında yapılan çalışmalara bakıldığında da sıklıkla yer alan bir değişken olarak görülmektedir.

Sinirbilimlerinde kaygı, belirsiz, potansiyel olarak tehlikeli bir veya birden fazla uyarana karşı; korku ise somut bir tehlikeye karşı verilen tepki olarak tanımlanmaktadır. Kaygı ve korku, yakından ilişkili gibi görünse de sürekli kaygı ve korku birbirlerinden oldukça farklı tepkilerdir (Sylvers vd., 2011).

Günümüzde kaygı davranışsal, bilişsel ve duygusal durumlardan meydana gelmektedir (Eisenberg ve Patterson, 1979; Köksal ve Power, 1990).Kaygıyı etkileyen ya da sürekliliğine sebep olan etmenler; sınavda başarısızlık, bedensel hastalıklar, bilişsel yıkımlar ve işsizliktir. Her kültürün yaratacağı kaygı türü bulunduğu ortama göre farklılık gösterebilir. Fakat her toplum için birtakım geçerli genellemeler yapma imkânı vardır. İç çelişki ve belirsizlikler, desteğin çekilmesi, olumsuz bir sonucu beklemek, genel birey yapısı içinde rastlanan kaygı nedenleri olarak değerlendirilir (Cüceloğlu, 1998).

Kaygı düzeyinin, bireyde farklı sonuçlara sebep olduğu belirlenmiştir. Ortalama bir seviyedeki kaygı bireyin karar almasını kolaylaştıran, harekete geçirici ve isteği arttıran bileşenleri uygulamayı sağlayan bir etkiye sebep olduğu, ayrıca kaygı düzeyinin yüksek bir seviyede olması bireylerin enerjisini, dikkatini ve gücünü doğru harcamasına engel olduğu görülmüştür. Aynı zamanda bireyin kaygılı bir ruh halinde olmaması isteksizliğe neden olmaktadır. Kişinin performansı ve gizil gücünü bütünüyle harekete dönüştürebildiğinde elde edebileceği maksimum başarıya erişebilir. Aşırı kaygı seviyesi veya tamamıyla kaygılanmama durumu, bu nedenle olumsuz bir durumdur. Alan uzmanlarından elde edilen bilgiler ışığında kaygı tamamen ortadan kaldırılmamalı, kaygıya yenilmeden, onu belirli seviyelerde yaşamak, varlığını faydaya adapte etmek ya da kaygıyı kontrol altında tutabileceğimiz bir seviyede yaşamak faydalıdır (Özer, 2008).

Literatüre bakıldığında ise yapılan araştırmalarda kaygı seviyesinin düşüklüğü temel kavramların öğrenilip uygulanmasında, zor kavramların öğrenilip uygulanmasından daha verimli olduğu görülmektedir. Bunun nedenlerinden biri ise, zor kavramların kaygıyla birlikte uygulanmasının daha yoğun bir odaklanma ve dikkat gerektirmesi olabilir. Çünkü kaygı, karmaşık veya zor kavramların algılanmasını engelleyen bir etkidir (Börü, 2000).

2.1.3. Sınav Kaygısı

Sınav kaygısı, özellikle öğrencilerin yaşadığı bireysel olarak karşılaştıkları ve öğrenim hayatlarını etkileyen bir duygu durumudur. Bu durum, öğrencilerin okul yaşantıları boyunca her türlü değerlendirme sürecinde karşılarına çıkabilmektedir. Ağargün (1995) çalışmasında sınav kaygısını, çeşitli değerlendirme becerilerinde, sınavlarda veya testlerde performansın düşmesine neden olan durum olarak açıklamaktadır. Bu nedenle, kişiye özgü bir kaygı türü olduğundan kişilerin yorumlanması gibi durumlarda, kişilerde meydana gelen tedirginliktir.

Özellikle öğrencilerde sıklıkla görülen bu kaygı türü, sınavdan önce başlayıp psikolojik ve fiziksel dönüşümlerle ilerleyen, kişilerin sınavlardaki performans durumlarını etkileyerek eğitim-öğretim hayatlarında başarısızlığa neden olan, kişilerin beceri ve emeklerini

tamamen sunmalarına engel olan önemli bir sorundur (Çapulcuoğlu, 2013). Kenny ve diğerlerinin (2004) çalışmasına göre, müzik performansı, yorum, koordinasyon, ince motor becerileri, hafıza ve estetik ve benzeri öğrenilmiş becerileri içerisinde barındırarak karmaşık süreç olmasından dolayı; bir müzik çalışmasında performans kaygısının fazla olması, performans esnasında bireylerin başarısını olumsuz etkilemektedir.

Sınav kaygısı, bireyleri sadece sınav anında değil sınav öncesi ve sonrasında da olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bireylerin normal yaşantılarında sorunlar oluşmasına ve hatta sağlıklarının bozulmasına kadar bu etkileri görmek mümkündür. Spangler (2002) çalışmasında, Sınav kaygısı aslında duyuşsal ve kuruntu olarak ayrılmaktadır. Duyuşsal boyutu ise terleme, kızarma, mide bulantısı, sararma, hızlı kalp atışı, gerginlik, sinirlilik gibi fizyolojik problemleri içerirken, kuruntu ise; bireylerin imtihanları esnasında performanslarıyla ilgili zihinsel tasvirleri içermektedir. Ayrıca, yüksek seviyede sınav kaygısının, bireyin sağlığıyla ilgili tehlikeli olabilecek düzeyde negatif durumlar oluşturabilmektedir. Ayrıca yüksek seviyede sınav kaygısının, ciddi fizyolojik ve psikosomatik belirtileri gözlemlenebilmektedir. Öğrenciler tarafından uyuyamama, çarpıntı, uykuya dalmada güçlük, terleme, baş ağrısı, kas yorgunluğu, kâbus görme, sık sık uyanma gibi uykusuzluk veya verimsiz uyku sorunları yaşandığı, ayrıca uzun saatler boyunca uyanık kalmaktan dolayı zihinsel ve fiziksel olarak kendilerini bitkin hissettiği ve sakinleştiriciler ile uyku ilaçları kullanarak düzenli bir uyku durumuna geçmeye çalıştıkları görülmektedir.

2.1.4. Müzik Eğitiminde Sınav Kaygısı

Türkiye'deki üniversitelerde bulunan özellikle müzik eğitimi anabilim dalları, mesleki beceri ve bilgilerini de uygulayarak, söz konusu kurumlarda öğretilen öğretim metotlarına hakim müzik öğretmenlerinin yetişmesini sağlamaktadır (Yener ve Apaydınlı, 2016).

Bu müzik eğitimi yetiştiren kurumlarda, özellikle sınav dönemlerinde öğrencilerin çalgılarını icra ederken yaşadıkları sınav kaygısı, hem eğitim hayatlarında hem de çalgıları üzerinde uzmanlaşma aşamalarında etkisini göstermektedir Nacakcı (2011). Çalışmasında, özellikle çalgı eğitimi özelinde yaşanmakta olan sınav kaygısının, müzik

eğitimi alan öğrenciler üzerinde sadece sınav esnasında değil eğitim yaşantıları boyunca negatif etkileri olmaktadır. Öğrencilerin algı eğitimleri boyunca edinmesi gerek teknik ya da müzikal öğelerden ziyade eserlerini en iyi şekilde almak için ve sınavda yaşadıkları kaygıyla ilgilenmesi, yukarıda belirtilen teknik ve müzikal unsurları kazanmasında bir engel olarak görmektedir. Çalgı eğitimi boyunca mutlak şekilde önemli olan bu sınavların, öğrenciler tarafından kaygılı bir süreç olarak geçirilmesi, tüm akademik hayatlarını aynı doğrultuda etkileyebilmektedir.

Öğrencilerin özellikle sınav esnasında kaygı seviyeleri arttığı için, eserlerini aslında icra ettikleri şekilde gösterememekte ve bu nedenle de sınav sonrasında bile ruh hallerini düzeltmekte zorlanabilir ve kendisiyle ilgili olumsuz problemlere neden olabilmektedir. Erkan (1994) alışmasında, müzik ğretmeni yetiştiren kurumlardaki öğrencilerin çalgı performansları açısından değerlendirmeye alındığı sınavlarda daha kaygılı olmaları nedeniyle çeşitli bilişsel, fizyolojik ve davranışsal sorunlara neden olduğunu belirtmiştir.

Sınav kaygısı, öğrenciler üzerinde birçok soruna neden olurken başarılarının da engellenmesine neden olmaktadır. Çünkü sınav kaygısı yaşayan bir ğrenci sınav esnasında performansını doğal akışa uygun bir şekilde gerçekleştiremeyebilir. Piji Küçük (2010) alışmasında, sınav kaygısı düzeyleri ile müzik ğretmeni adaylarının çalgı eğitimi başarılarında olumsuz doğrultuda manidar bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Performans kaybının sınav kaygısından dolayı görüldüğü ve çeşitli bireyler üzerinde çeşitli olumsuzluklara sebep olduğundan, öğrencilerin başarılarında bir engel olarak görülmektedir. Bu bağlamda, sınav kaygı seviyesinin öğrencilerin performanslarında etkisinin olduğu söylenmektedir.

2.1.5. Piyano Eğitiminde Sınav Kaygısı

Müzik eğitiminin en önemli uygulama alanı olan çalgı eğitimi ve çalgı eğitimi sürecinin de önemli bir parçası olan piyano eğitiminde sınav kaygısı, bireylerde kimi zaman olumsuz etkiler yaratmaktadır. Özellikle akademik başarı üzerinde hissedilir bir etkisi olan sınav kaygısı kavramını, bireylerin yanlış yapma korkusu ya da başarısız olma düşüncesiyle birlikte düşünmek mümkündür (Kurtuldu, 2009).

Müzik öğretmeni adaylarının konser ya da sınav sırasında piyano performanslarını sunarken yaşadıkları stres çaldıkları eser ya da etüdü etkilemektedir. İyi ve rahat bir ruh haliyle yapılan müziğin, öğrencinin performans esnasında yaşadığı stresi minimum dereceye indirebileceği bilinmektedir. Bu sebeple eseri güzel icra edebilmek için en önemli özelliklerden biri de kişinin psikolojik olarak rahatlamış ve gevşemiş olmasıdır (Gün, 2014).

Nacakcı ve Dalkıran (2011) tarafından yapılan Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin bireysel çalgı dersi sınavı kaygı düzeyleri ve bu kaygıların farklı değişkenler açısından belirlenmesini amaçlayan araştırmada, öğrencilerin bireysel çalgı sınav kaygılarının orta düzeyde olduğunu ortaya koyulmuştur. Kurtuldu ve Aksu (2015) tarafından yapılan araştırmada, müzik öğretmeni adaylarında piyano sınavı kaygı düzeyinin daha fazla olduğu görülmüştür.

2.1.6. Anlık Piyano Performans Kaygısı

Piyano performansı esnasında ortaya somut bir ürün koymak mümkün değildir. Müziğin anlık bir olay olması ve o anda uçup gitmesi, yapılan hatanın düzeltilmesinin mümkün olmaması, kaygı seviyesini arttırmaktadır. Yıldırım (2020) çalışmasında, kişilerin performans esnasında yapılan nota yanlışları ve teknik pasajlardaki aksaklıkların, kişilerin zihinlerinde düzeltilebilir aksaklıklar ‘anlık performans aksilikleri’ olarak yer ettiği anlaşılmıştır.

Müzisyenlerin sahnede performans sergiledikleri esnada her zaman mükemmel bir performans mümkün olmayabilir. Kişiden bağımlı ya da bağımsız anlık karşılaştıkları problemler olabilir. Bu da performans esnasında düzeltilmesi mümkün olmayan bir durum olduğu için, müzisyenlerin zihinsel olarak kendilerini sakin ve kendinden emin bir pozisyonda tutmaları önemlidir. Konuyla ilgili çalışmalara bakıldığında Yıldırım (2020) çalışmasında, performansta karşılaştığımız aksiliklerin çoğunlukla teknik pasajın beklenen (çalışılan) şekilde ve yolunda gitmemesi, ufak tefek nota hataları ve ezber hatalarından meydana gelmektedir. Söz konusu hataların sebebi ise vücudun performans sebebiyle fazla gergin olması, yeterince odaklanamadan ya da anlık konsantrasyon dağınıklığından meydana gelebilmektedir. Ayrıca söz

konusu bu yanlışlıklar icracının dışındaki etkenlerle de gerçekleşebilmektedir. Bunlar; kaza eseri oluşan gürültüler, dinleyicilerin/izleyicilerin sesleri ya da hareketlerinden kaynaklanabilmektedir.

2.2.İlgili Literatür

Toptaş (2013) çalışmasında, Türkiye’deki üniversitelere bakıldığında piyano özelinde üzerine çalışılmış lisansüstü tezlerini farklı açılardan değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Araştırmada, 1982 yılından itibaren müzik alanında lisansüstü programları bulunan ya da bulunmayan üniversitelerdeki piyano alanında çalışılmış sanatta yeterlik (31), doktora (43) ve yüksek lisans (202) tezlerinin, yapıldığı enstitülere, üniversitelere, yıllara ve konularına göre dağılımları belirlenmiştir. Araştırmada elde edilen verilere göre, 1987-2012 yılları boyunca toplam 276 lisansüstü çalışmaya ulaşılmıştır. Elde edilen bu çalışmalar yıllarına göre incelendiğinde ise, 2010 yılının lisansüstü çalışmaları (30) en yoğun çalışma yapılan yıl olarak belirlenmiştir. Piyano üzerine ise 28 birbirinden farklı üniversitede lisansüstü çalışmalar yapılmıştır. Elde edilen veriler sonucunda, bu üniversiteler içerisinde ise Gazi Üniversitesi’nde toplam 76 lisansüstü çalışma yapıldığı belirlenmiştir. İncelemeye göre, bu alanda yapılan lisansüstü çalışmalar ise 16 farklı konuyu ele almıştır. Bu 16 farklı tez konularından eser-etüt inceleme (38), besteciler (38) ve eğitim-öğretim (36) konuları en çok çalışılmış konulardır.

Hamamcı ve Hamamcı (2015) çalışmasında, ‘yabancı dil kaygısı’ ve ‘kaygı’ terimlerini açıklamayı, yabancı dil kaygısı özelinde yurtdışında ve ülkemizde yapılmış olan bilimsel verileri (a) yabancı dil kaygısının sebepleri, (b) yabancı dil kaygısı ve dil öğrenimi arasındaki bağlantı, (c) yabancı dil kaygısının dil öğrenimine etkileri açısından özetlemeyi ve kaygı türlerini açıklamayı amaçlamaktadır. Başarı bağımsız değişkenleri, cinsiyet, dil öğrenimi tecrübesi ve yaş ile kaygı arasındaki ilişkileri, ayrıca bireylerin yabancı bir dili öğrenme konusundaki kaygılarını gidermek amacıyla elde edilen bulgulara da değinilmiştir.

Ayrancı (2011) çalışmasında, öğrencilerin genel mutluluk düzeylerinin, iş sahibi olmaları ve cinsiyetlerinin sınav kaygısı üzerinde bir etkisi olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Yapılan çalışma

sonucunda, sınav kaygısının iki etkene dayandığı görülmektedir ve öğrencilerin cinsiyetlerinin bu iki faktörü de anlamlı olarak etkileyebilmektedir. Bu iki etken ise zihinsel karışıklık ve sınav gerginliğidir.

Nacakcı ve Dalkıran (2011) çalışmasında, Türkiye'nin farklı bölgelerinde bulunan 6 üniversitenin Eğitim Fakültesi'ndeki Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'ndaki "Bireysel Çalgı" dersini alan 186 erkek, 272 kadından oluşan toplamda 459 öğrenciden oluşan bir çalışma grubu olarak seçilmiştir. Yapılan çalışma sonucunda araştırmacıların beklentilerinden farklı olarak öğrencilerin görece daha fazlasının bireysel çalgı sınavlarında üst düzeyde bir kaygı seviyesinde olmadıkları belirlenmiştir. Yapılan çalışmada öğrencilerin görece daha fazlasının sınav esnasında orta seviyede kaygılandıkları görülmektedir. Kadın öğrencilerin ise bireysel çalgı sınavında, aynı sınava giren erkek öğrencilere nazaran görece yüksek bir kaygı seviyesinde bulundukları ve bireysel çalgı sınavında duyulmakta olan bu kaygıların ise mezun oldukları liseler temelinde anlamlı bir fark göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Bedenlier (2010) çalışmasında, güzel sanatlar liseleri ve güzel sanatlar ve spor liselerindeki müzik bölümünde okuyan lise 4. sınıf öğrencilerinin üniversitede okumak için o üniversitenin sınavlarına yönelik yaşadıkları kaygıları belirlemek üzere, bu sınavlara hazırlanma süreçlerinde YGS ve ya ÖYS sınavlarına ilişkin kaygı seviyelerine yönelik yorumlarını belirlemeyi amaçlamıştır. Söz konusu araştırmanın evrenine bakıldığında, güzel sanatlar ve spor liselerinde öğrenim gören Müzik Bölümü öğrencilerinden oluşmaktadır. Bu bağlamda araştırmada, örneklem grubu için, aynı liseler esas alınarak ve on yıl ve on yıldan uzun süredir eğitim-öğretim faaliyetinde bulunan 21 güzel sanatlar ve spor lisesi ve bu liselerin müzik bölümlerinde 2009-2010 yılları arasında öğrenim gören son sınıftaki öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırma sonucunda, güzel sanatlar ve spor liseleri müzik bölümlerindeki lise dördüncü sınıf öğrencileri üzerinde, üniversiteye giriş sınavlarına ilişkin kaygı düzeyleri değerlendirilmek üzere çalışmalar yapılmış ve önerilere de yer verilmiştir.

Gündüz (2013) çalışmasında, Ankara Gazi Üniversitesi'nde bulunan Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı lisans 2. ve 3. sınıfta öğrenim gören, söz konusu eğitim kurumlarının piyano eğitimi verdikleri öğrencilerinin, müzik performans kaygısı (MPK) düzeylerini, video geri-bildirim metoduna reaksiyonlarını ölçme amacı ile yapılmaktadır. Söz konusu çalışma, deneme modelleri etrafında geliştirilmiştir. Yapılan araştırmada, deneysel model desenini belirleme amacıyla; çok denekli fakat tek faktörlü ve ön-test/son-test kontrol grubu desen (ÖSKD) kullanılmaktadır. Söz konusu çalışmada üç birbirinden bağımsız veri toplama aracından faydalanılmıştır. Bu araçlar; 1) Video Geri-Bildirim Formu (VGB-F), 2)Gençler İçin Müzik Performansı Anksiyetesi Envanteri (MPAE-G) ve 3) Demografik Bilgi Anketi'dir. Araştırmanın sonunda, deney grubuna katılan katılımcılarının, kontrol grubundan elde edilen verilerde, deneye dayalı işlem yapılmadan alınan MPAE-G testsonuçlarıyla deneye dayalı işlem sonrası alınan MPAE-G test sonuçları arasında manidar birazalma görülmektedir. Öğrencilere verilen VGB formu içerisinde bulunan suallere verilen cevapların bireylerin performanslarına pozitif bir etkisinin olduğu belirlenmiştir.

Uzun (2016) çalışmasında, müzisyenlerin performans kaygısı ile baş ederken yararlandıkları bilişsel metotları belirlemek amacıyla psikometrik olan bir ölçüm sistemi geliştirme; ayrıca müzik icracılarının bu stratejilerden hangilerini, hangi seviyede yararlandıklarını ölçmek ve kullanılan bu yöntemlerle performans kaygısının seviyeleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını ortaya koyma ve demografik değişkenleri de ele alarak bu stratejilerin kullanımında ne gibi farklılıklar olduğunu tespit etmeyi amaçlamıştır. Söz konusu çalışmaya Türkiye'dekiçoğu ilde yüz yüze konuşulanveya internet aracılığıyla 346 sanatçıkendi istekleriyle katılmaktadır. Araştırmada, çalışılan gruba baktığımızda, uzman koro ve ya orkestra müzisyenleri, müzik eğitimi verilen kurumlarda çalışan öğretmenler veakademisyen, bu kurumların içerisindeöğrenim gören amatör müzisyenler ya da öğrenciler oluşturmaktadır.Çalışma sonunda, sanatçı kaygılarının seviyeleri İmajinasyon ve Felaketleştirme tutumlarıyla benzer yönde, fakat Pozitif Düşünme Stratejisiyle de zıt doğrultuda bağlantısı bulunduğu ve

sanatçıların yaşlarının, müzik eğitiminden alınan sahne deneyimleriyle zamanlarının da Performans Odaklı İmajinasyon ve Felaketleştirme Stratejileriyle zıt doğrultuda bağlantısı bulunduğu söylenmektedir. Ayrıca her katılımcının yıllık ortalama performans sayıları, cinsiyetleri ve meslek farklılıklarına göre, başa çıkma yollarının kullanımında anlamlı bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır.

Akgül (2019) çalışmasında, müzisyenlerde sıkça görülen performans anksiyetesi kavramı üzerine bir derleme niteliği taşıyan bu tez kapsamında anksiyete bozukluğunun ve onun bir alt türü olan performans anksiyetesinin tanımı, yaygınlığı, sınıflandırılması, etkileri ve çeşitli çözüm yöntemleri üzerinde durmuştur. Çalışmanın geneli değerlendirildiğinde performans anksiyetesinin küçük yaşlarda başladığı ve önlem alınmaması durumunda profesyonel yaşamda dahi kendisini gösterdiği görülmüştür. Özellikle bu rahatsızlığın birey üzerinde yarattığı bedensel, zihinsel ve davranışsal bozukluklar da göz önüne alındığında müzisyenlerin, küçük yaşlarda başladığı eğitim hayatları boyunca bir yandan da performans anksiyetesiyle başa çıkma yöntemlerinin öğretilmesinin gerekli olduğu anlaşılmıştır. Bu gereklilik tez kapsamında göz önüne alınmış ve literatürle desteklenen tavsiyelerde bulunulmuştur. Tüm bu çalışmaların ardından, profesyonel bir müzisyen olan tez yazarının kendi deneyimleri ve gözlemlerinin de dâhil edildiği trompet icrasında performans anksiyetesinin etkileri ve uygun başa çıkma yöntemleri ile ilgili bilgiler aktarılmıştır.

Kurtuldu (2009) çalışmasında, çalgı sınavı esnasında yaşanan heyecanlanmanın nedenleri, öğrencilerin işleyişe, sınava ve yaşanan heyecana ilişkiyorumlarına yer vermiştir. Çalışma verileri elde edilirken anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırmada, piyano dersi alan bireylerin yaşadığı sınav kaygısıyla kaygı nedenleri araştırılmıştır. Piyano öğrencilerinden oluşan örneklem grubundan alınan sonuçlara göre, piyano sınavında yaşanan kaygıyla, ayrıca söz konusu kaygı ile bağlantılı öğelere bilgiler ve sınav kaygısıyla ilgili farklı ölçümlere ulaşılmaktadır.

Ayyıldız (2019) çalışmasında, deneklerin, müzik yeteneğine ilişkin öz yeterlik düzeyleri, müzik performans kaygısı düzeyleri ve çalgı çalışma sürecinde öz düzenlemeli öğrenim seviyelerinin çalgı sınavı başarı

puanı, cinsiyet, okul, bireysel çalgıları çaldıkları toplam yıl, sınıf düzeyi, çalgı çalışma süresi, bireysel çalgı, yaş değişkenleri üzerindemanidar ilişkisi olup olmadığına bakmak ve öğrenim gören bireylerin çalgı çalma süreçlerinde müzik performans kaygısı, müzik yeteneğine ve öz düzenlemeleriyle ilgili öz yeterlilik, seviyelerindemanidar şekilde farklılık gösterip göstermediğini incelemek için yapılmaktadır. Araştırmanın sonucunda, öğrenim gören bireylerin yaş farklılıklarına bakılmış, çalgı çalışma sürecinde öz düzenlemeli öğrenmede farklılaşma, ayrıca müzik yeteneğine ilişkin öz yeterlilikleriyle ilgili bir durum doğrulanmamışken müzik performanslarındaki kaygıların seviyelerinde anlamlı bir farklılık görülmüştür. Müzik performans kaygı durumu, öğrencilerin yaş ve tecrübe değişkenine bağlı olarak farklılık gösterebilmektedir. Ayrıca öğrenim gören bireylerin müzik performans kaygı düzeyleri, günlük çalışma sürelerine göre müzik yeteneğine ilişkin öz yeterlilikleri ve çalgı çalışma sürecinde öz düzenlemeli öğrenme seviyeleriyle ilgili olumlu yönde manidar çeşitlilik göstermektedir.

Öz (2019) çalışmasında, konservatuvar üniversitelerinin müzikle ilgili bölümlerinde öğrenim gören bireylerin akış deneyimleri hakkında tespitlerde bulunmak, ayrıca sürekli kaygı, anksiyete duyarlılığıyla akışın herhangi bir ilgili olup olmadığına ilişkin bilgiler edinmek ve sürekli kaygı ile anksiyete duyarlılığının akış üzerindeki etkilerini incelemeyi hedeflemiştir. Çalışmanın örneklem grubuna bakıldığında Afyon Kocatepe Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü'nde okuyan 34 gönüllü öğrenci ile Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Müzik Bölümü'nde okuyan 46 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmanın sonucunda, akış ile sürekli kaygı arasında olumsuz yönde manidar ilişkiye rastlanmıştır. Araştırma sonucunda, akışı yoran temel etmenlerden birinin sürekli kaygı olduğu tespit edilmiştir. Fakat akışla anksiyete duyarlılığıyla ilgili manidar bir farklılık görülmemiştir. Türkçe Öğretmenliği Bölümü öğrencilerinin akış puanı ortalamasıyla Konservatuvar Müzik Bölümü öğrencilerinin akış puanı ortalamasında istatistiki şekilde manidar bir ilişkiye rastlanmamıştır.

Yavuzdoğan (2004) çalışmasında, müzikle ilgili bir eğitim almakta olan bireylerin çalgı sınavlarında yaşadıkları kaygı düzeylerini belirleme,

ayrıca bu kaygı seviyelerinin çalışma süreleri, cinsiyet, okul veya yaş gibi değişkenler ile ilişkisinin olup olmadığını belirlemek ve öğrenciler üzerinde sınav esnasında karşılaştıkları farklılıkları ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Söz konusu çalışmada, Marmara Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Bölümü öğrencileriyle İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı'nda öğrenim gören öğrencileri örneklem grubunu oluşturmuştur. İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 70, Marmara Üniversitesi 120 öğrencisiyle araştırmada bulunmuştur. Çalışmada, verilerin toplanmasında Durumluk ve Sürekli Kaygı Ölçeği kullanılmaktadır. Öğrencilerin yanıtlaması için verilen bilgi formunda kişisel bilgiler sorulmuştur. Söz konusu formda çalgı çalışma süreleri, yaş, sınıf, cinsiyet, okul, görev aldıkları konser sayıları, kaygılarının başlama ve bitiş zamanları, uyguladıkları kişisel rahatlama teknikleri, kaygılarının belirtileri ve sebeplerine yer verilmiştir. Öğrencilerde sürekli ile durumluk kaygı tespit edilmiş, kadın öğrencilerde, erkek öğrencilerin verileri esas alındığında, erkek öğrencilerin durumluk kaygı seviyelerinden daha fazla olduğu belirlenmiştir. Öğrenciler üzerinde sürekli ve durumluk kaygıyla yaş değişkeni aralığında manidar bir duruma rastlanmamıştır. Öğrenciler üzerinde sürekli ve durumluk kaygı durumları devam ettikleri sınıflara, öğrenim gördükleri okul vemezün oldukları lise türü arasında bir ilişki bulunmamıştır. Çalgılarıyla ilgili bir ilişkinin bulunmamasıyla birlikte, şan ve piyano eğitimi alan öğrenciler üzerindeki kaygı seviyesi farklı çalgı çalan öğrencilerden fazla olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin çalgı (ya da şan) sınavındaki durumluk kaygıları çalışma sürelerine göre anlamlı bir farklılık göstermiş, günde 2 saat üzerinde çalışan öğrencilerin kaygıları daha düşük çıkmıştır. Yıl içinde 3'den fazla konsere çıkan öğrencilerle, sınavdan önce rahatlama teknikleri uygulayan öğrencilerin kaygıları anlamlı derecede düşük çıkmıştır. Bireylerin ölçekte kendilerinin belirttiği kaygı nedenleri ise yetersiz hissetme, başarısızlık korkusu ve konsantrasyon eksikliğidir. Kaygı belirtilerine bakıldığında ise dikkati toplamakta güçlük, soğuk eller, kalp atışlarında hızlanma, hata yapma duygusuna bağlı yoğun heyecan, titreme ve gerginliktir. Bireylerin kendilerinde uyguladığı sakinleşme metotları, fiziksel egzersiz, nefes alma,

gerçekçi ve olumlu düşüncedir. Ayrıca öğrencilerin kaygı düzeylerinin sınav başlamadan önceki günlerde kendini gösterdiği ve sınavın sona ermesiyle kaygının etkisini kaybettiği belirlenmiştir.

Şahin (2006) çalışmasında, müzik eğitimi anabilim dallarındaki lisans programları incelendiğinde solo konser programlarına katılmış olan şan öğrencilerinin bu konserlerde solo performans sergileyip sergilemediklerine solo konser etkinlikleri öncesinde, şan dersi ve sınavı esnasında da sonra yaşanan heyecan durumuna neden olan icra etme kaygı durumlarıyla ilgili düşüncelerini belirtmek üzere, ayrıca bu değişkenlerin birbirlerinden ya da farklı değişkenlerden etkilenip etkilenmediğinin öğrenilmesi amaçlanmıştır. Söz konusu araştırmanın evrenini müzik eğitimi anabilim dallarında uygulanan anket vasıtasıyla solo konserlerde görev aldığı tespit edilmiş 55 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucunda ise, müzik eğitimi anabilim dalında bulunan şan eğitimcilerinin ders sürecinde, öğrencilerinin seslendirme başarısına ve şan dersi programının gelişimine katkıda bulunacağı belirlenmiştir.

Atayeter (2019) çalışmasında, müzik eğitimcilerinin iş doyumlarıyla müzik performans kaygılarını değerlendirmek, ayrıca farklı değişkenler bulunuyorsa bu değişken ile müzik eğitimcileri arasında bir bağlantının var olup olmadığını belirlemeyi amaçlamıştır. Söz konusu çalışmada, 2018-2019 eğitim öğretim yılları arasında Ağrı'da görevlendirilmiş olan ve Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlanmış eğitim kurumlarında çalışmakta olan 101 müzik eğitimcisi katılmaktadır. Araştırmanın sonucunda, müzik eğitimcilerinin, performans kaygı seviyelerinin az olduğu belirlenmiştir. Kadın eğitimcilerin kaygı düzeyleriyle erkek eğitimcileri arasında manidar bir ilişki bulunmuştur. Kadın müzik öğretmenlerinin daha kaygılı olduğu görülmektedir. Söz konusu öğretmenlerin iş doyumu seviyelerinin normal bir seviyede bulunduğu, mezun oldukları lise türlerine bakıldığında ise Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinden mezun olan öğretmenlerin düz liselerden mezun olan müzik öğretmenlerine göre iş doyumu seviyelerinin daha düşük olduğu belirlenmiştir.

Bozkurt (2015) çalışmasında, sahnede gösterilen performanstan dolayı oluşankaygıların etkilerinin müzikal açıdan belirlenmesi

amaçlanmaktadır.Söz konusu araştırmada, yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış olup konservatuvardan mezun olmuş on sanatçıdan görüş alınmıştır. Çalışma sonucuna bakıldığında, Birlikte Çalma/Söyleme; Heyecan; Güvenilir Birinin Desteği ve Konsantrasyon; Potansiyel ve Kabiliyeti Topluluk Önünde Kanıtlama Endişesi; Tecrübe, Dinleyici İle Bütünleşme; Kaygının Avantajları; Her Tür Sahne Ortamına Uygun Hazırlık; Ön Hazırlık;Sahne Arkasında Kendi Çalgı İle İlişkisi; Rahatlama Yöntemlerişeklinde belirlenmiş on iki başlığın kaygı ve performans konusunda ilişkili olduğu belirlenmiştir.

Umuzdaş (2007) çalışmasında, Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği'nde eğitim alan ve piyano çalan öğrencilerin vize sınavlarından sonra ve final sınavlarından önceki kaygılarını belirlemek ve bu kaygı düzeylerinin ile final süreci arasındaki kaygı düzeylerini tespit etmek ve kaygıdan kaynaklanan olumsuz durumları azaltmak ya da tamamen ortadan kaldırmaya yönelik tavsiyelerde bulunmayı amaçlamıştır. Bu bağlamda, 2006-2007 eğitim-öğretim yılları arasında Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programı içerisinde eğitim alaniki yüz öğrenci bulunmaktadır. Yapılan çalışmada, söz konusu üniversitede mecburi piyano eğitimi alan yüz elli bireyin tümü örneklem bölümüne katılmıştır. Araştırma sonucunda ise, sınavlar kurul ile yapıldığı için ve kuruldan alınan puanlara göre başarısız olarak değerlendirilebileceklerini düşünen öğrencilerin kaygı seviyelerinin daha fazla olduğu görülmektedir. Vize sınavında başarılı olan öğrencilerin ise final sınavlarında daha az kaygılı bir ruh halinde oluğu görülmektedir.

Cemali (2017) çalışmasında, öğrenimlerini konservatuvamların müzik bölümlerinde gerçekleştiren öğrencilerde performans kaygı seviyelerini etkileyen etmenleri ortaya çıkarmak amaçlanmaktadır. Bu bağlamda, söz konusu araştırmaya Kenny Müzik Performans Kaygı Envanterin 'den (KMPK-E) yüz beş ve üzeri puan almış 26 kişi katılmıştır.Araştırmanın verileri elde edilirken, nitel deseninde sorular hazırlanmıştır. Söz konusu sorularda,kişilerin soruları cevaplaması için yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır.Verilen cevaplara göre çeşitli kodlar belirlendi. Bunlar; çalışma, eğitim ve öğretim çevresi, kişilik özellikleri, eser icrası, fiziksel çevre, sosyal çevre, bilişsel düşünceler

vegelecek kaygısı şeklinde oluşturulmuştur. Fiziksel çevre özellikleri salon akustiğinin kötü olması ve sahne hijyeninin uygun olmaması; ailede bu meslekten bireylerin olması; sosyal çevrede ailenin fazla desteği, desteklememesi ve müzik performans kaygısına neden olan kişilik özellikleri kaygılı, mükemmeliyetçi, takıntılı ve karamsar olma bilişsel düşüncelerde yapamama, beğenilmeme ve küçük düşme korkusu; gelecek kaygısında mesleğin hak ettiği değeri görmemesi ve iş bulma sıkıntıları nedeni ile oluşan kaygı ve bunun performansa yansımaları; eğitim ve öğretim çevresinde olumsuz öğretmen tutumu ve okul arkadaşlarının bireyler tarafından samimiyezsiz olarak nitelendirilmesi; eser icrasında, ilk defa icra etmesi ve bireylerin yeterince çalışmaması sonuçlarına ulaşmıştır.

Bahadır (2016) çalışmasında, öğrencilerin aile beklentileriyle güzel sanatlar liselerindeki aktif olarak sahnede performans sergilemiş olan lise öğrencilerinin müzikal performans kaygı durumlarında bir ilişki olup olmadığını belirlemek amaçlanmaktadır. Söz konusu araştırma, Kırıkkale Düzce ve Bolu ilindeki Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümlerinde öğrenim gören yüz seksen öğrenciden oluşmaktadır. Çalışmada, ailelerin çocuklarına yönelik beklentilerini ölçmek üzere “Aile Beklentisi Ölçeği” ve “Müzikal Performans Kaygısı Ölçeği”nden yararlanılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara bakıldığında, ailelerin beklentileriyle güzel sanatlar lisesi öğrencilerinin müzikal performans kaygıları arasında herhangi bir manidar farklılık saptanmamış olmasına rağmen, manidara yaklaşan bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir. Bulgulara bakıldığında ise, öğrencilerin ailelerinin beklentileriyle yaş değişkeni arasında bir ilişki olmamasına rağmen anlamlı farklılığa yakın sonuçlar elde edilmiştir. Ayrıca araştırmada kız öğrenci velilerinin beklentileriyle erkek öğrenci velileri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Lise dokuzuncu sınıf öğrencilerinin ise performans kaygı seviyeleri yüksek çıkarken, öğrencilerinin sınıf değişkeniyle aile beklentileri arasında da manidar bir ilişki tespit edilmiştir.

Çelik (2009) çalışmasında, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinin Müzik Eğitimi Programında öğrenim gören bireylerin mesleki kaygı ve heyecanlarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmada, Karadeniz

Teknik Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi, İnönü Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi ve Cumhuriyet Üniversitesi'nde öğrenim gören ve lisans 4. sınıfta olan 85 kız ve 35 erkekten oluşan toplam yüz yirmi denekten görüş alınmıştır. Araştırmanın sonucuna baktığımızda, KPSS sınavı özellikle müzik öğretmenliğinde okuyan ve son sınıfa gelen bireylerin öğrencilerinin isteklerinin hangi düzeyde etkilendiği, ayrıca meslekleriyle ilgili atanamayacaklarını düşündüklerinden kaygı seviyesindeki artışları, modern müzik öğretmenleri yetiştirmenin önemi, öğretmen adaylarının atandıklarında orta öğretim ve ilköğretim okullarında planlı aynı zamanda da düzenli bir eğitim öğretim dönemi sürdürebilmesi için günümüzde de yürütülen lisans programı derslerinin faydalı olup olmadığı tartışılmıştır. Çözüm önerilerinde bulunulmuştur.

Özerin (2015) çalışmasında, profesyonel müzik eğitimi görmekte olan öğrencilerin kaygı düzeylerini belirleyerek ve problem çözme becerileri; problem kaygı düzeyleriyle çözme becerileri bakımından farklılık ya da benzerlikler olup olmayacağını belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırma tarama yöntemi kullanılarak yapıldığından, konservatuvarlar, güzel sanatlar fakülteleri, müzik eğitimi anabilim dallarında lisans 3 ve 4. sınıflarda eğitim görmekte olan 10 üniversiteden toplamda 306 öğretmen adayı örneklem grubunu belirlemektedir. Araştırmanın sonucuna bakıldığında, kaygı düzeyleri ve problem çözme beceri arasında istatistiki bir şekilde manidar farklılık meydana gelmiştir.

Işkın (2018) çalışmasında, öz yeterlilik algısının çalgı başarısına etkisiyle mesleki müzik eğitimi veren farklı kurumlarda öğrenim gören öğrencilerin performans kaygısını incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada kullanılan model ise taramadır. Çalışmanın örneklemi, İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı, Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi ve Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 242 denek oluşturmaktadır. Araştırma içerisinde kullanılmak üzere belirlenen ölçeklere bakıldığında, Kenny Müzik Performans Kaygısı Envanteri, Çalgı Performansı Öz Yeterlilik İnancı Ölçeği ve Kişisel Bilgi Formunun bulunduğu görülmektedir. Araştırma sonunda, öğrencilerden alınan verilere göre, deneklerin öğrenim gördükleri program ile negatif

performans algı arasında manidar bir farklılık görülmektedir. Bu farklılıklara göre, Güzel Sanatlar Fakültesi öğrencilerinin negatif performans algısı düzeylerinin ise Konservatuvar öğrencilerinden daha yüksek olduğunu göstermiştir. Ayrıca Eğitim Fakültesi öğrencilerinin, negatif performans algısı düzeylerinin, diğerlerinden daha yüksek olduğu görülmektedir. Buna rağmen, öğrencilerin, çalgı performansı öz yeterlik inanç düzeylerinin (puanlarının) öğrenim gördükleri programa bağlı olarak anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur.

Atay (2018) çalışmasında, müzik öğretmeni adaylarının akademik motivasyon düzeyleriyle müzik performansı kaygı düzeylerini ölçmek ve çalgı, cinsiyet, üniversite, annenin eğitim durumu, sınıf, babanın eğitim durumu değişkenleri arasında bir farklılık olup olmadığını belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışmanın modeli taramadır. Bu nedenle örneklem grubu 4 üniversitede bulunan ve müzik öğretmenliği bölümünde eğitim alan 241 denekten oluşmaktadır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin müzik akademik motivasyon düzeyleri ve performansı kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkiden söz edilirken, öğrencilerin müzik performans kaygı düzeylerinin babanın eğitim durumuna ve cinsiyete göre demanidar bir fark göstermekte olduğu, ayrıca öğrencilerin okudukları üniversitelere göre öğrencilerin akademik motivasyon seviyelerinin farklılaştığı görülmektedir.

Sezer (2009) çalışmasında, psikolojik, sınav kaygısı ve öfke semptomları yüksek bulunan öğrenciler üzerinde, bu problemleri azaltma konusunda müzik ile terapi yönteminin etkilerini belirlemeyi ve alana katkıda bulunmayı amaç edinmiştir. Araştırmada bulunan çalışma grupları, Erzurum Spor Lisesinde ve Atatürk Üniversitesinin farklı fakültelerinde eğitim alan 98 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırma verileri için kullanılan ölçekler ise, Sürekli Öfke-Öfke Tarz Ölçeği, Kısa Sınav Kaygısı Ölçeği ve Semptom Envanteri olarak seçilmiştir. Ayrıca, deneysel işlem öncesi ve sonrası müzikle terapinin etkililiğini saptamak amacıyla, seans öncesi ve sonrası anketi kullanılmıştır. Araştırmanın sonunda, sekiz hafta sonra kontrol gruplarındaki öğrencilerde ise sınav kaygısı, öfke ve psikolojik belirtilerin ön-test ve son-test puanları arasındaki farklar anlamsız bulunmuştur. Ney müziği ise Klasik Türk müziği ve Klasik Batı müziği

terapi gruplarındaki öğrencilerde terapi sonrası sınav kaygısı, öfke ve psikolojik belirtilerin ön-test ve son-test puanları arasındaki fark son-test lehine anlamlı bulunmuştur. Bu bulgular Ney müziği, Klasik Türk müziği ve Klasik Batı müziği kullanarak uygulanan müzikle terapinin sınav kaygısı, öfke ve psikolojik belirtilerinin azalmasında etkili olabileceğini göstermektedir.

Öztürk (2012) çalışmasında, bir öğrenme yöntemi olan işbirlikli öğrenme tekniğinin özellikle müzik eğitimi veren kurumlarda verilen müziksel duyma eğitimi dalındaki öğrencilere kaygı ve başarı değişkenleriyle etkileri araştırılmıştır. Bu çalışmada, 2010-2011 yılları arasındaki bahar döneminde müzik öğretmenliği lisans programına kayıtlı olan MİOY-IV dersini almakta olan 37 denekle yapılmıştır. Seçilen öğrenciler deney ve kontrol olmak üzere iki gruba bölünmüş ve 2 ay uygulama süresi verilmiştir. Bu süreçte müziksel işitme dersleri, deney grubuna ‘İşbirlikli Öğrenme Yöntemi’ kullanılarak, kontrol grubuna ise geleneksel öğretim yöntemiyle yürütülmüştür. Araştırmadan elde edilen sonuçlara bakıldığında, işbirlikli öğrenme yöntemiyle çalışan öğrencilerin ders başarılarında herhangi bir farklılık olmazken müziksel işitme dersinde duyulan kaygı seviyesinin azalmasında manidar bir farklılık yaratacak kadar etkisi görülmektedir.

3.YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, evreni ve örnekleme bölümleri açıklanmaktadır. Ayrıca verilerin analizine ve toplanması ilişkin bilgilere de yer verilmektedir.

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma; müzik öğretmenliği programındaki müzik öğretmeni adaylarının sınav kaygıları ile öğrenci görüşlerini ortaya koyduğundan nicel araştırmaya göre tasarlanmıştır. Bu amaçla çalışmada genel tarama yöntemi kullanılmıştır. Veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan ve alan uzmanlarının yardımıyla son hali verilen anket ile toplanmıştır. Anket öğrencilere uygulanmak üzere iki farklı biçimde hazırlanmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Bolu ve Tokat illerinde, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nde Müzik Öğretmenliği Bölümü'nde öğrenim gören olan tüm öğrenciler ve Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nde öğrenim gören tüm öğrencileri kapsamaktadır. Yapılan çalışmanın örneklemini ise bu evrenden tesadüfi örnekleme yoluyla seçilen ve müzik öğretmenliği bölümünde öğrenim gören lisans 1, lisans 2, lisans 3 ve lisans 4 piyano ders öğrencileri yer almaktadır. Tesadüfi örnekleme yöntemi araştırmanın evreninde bulunan bütün birimlerin örneklem içerisinde bulunma ihtimalinin eşit olarak belirlenmesini kapsayan yöntemdir (Balci, 2011).

Bu bağlamda, örneklem grubunu 2021-2022 eğitim-öğretim yılında, mesleki müzik eğitimi alan (Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nde 50 öğrenci ve Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nde 50 öğrenci) toplam 100 olmak üzere, müzik öğretmenliği alanında eğitim alan öğrenci oluşturmaktadır.

Tablo 3.1. Örneklem grubunun demografik özellikleri

		F	%	Toplam
Cinsiyet	Kadın	62	62,0	100
	Erkek	38	38,0	
Okul	AİBÜ	50	50,0	100
	GOÜ	50	50,0	
Sınıf	Lisans 1	13	13,0	100
	Lisans 2	15	15,0	
	Lisans 3	43	43,0	
	Lisans 4	29	29,0	

Lise	Güzel Sanatlar Lisesi	57	57,0	100
	Meslek Lisesi	6	6,0	
	Anadolu Lisesi	23	23,0	
	Genel Lise	8	8,0	
	Fen Lisesi	2	2,0	
	Sosyal Bilimler Lisesi	2	2,0	
	Konservatuar	1	1,0	
	Anadolu Teknik Lisesi	1	1,0	
Piyano çalma süresi	0 - 1	10	10,0	100
	1 - 3	32	32,0	
	4 - 6	35	35,0	
	7 - 9	21	21,0	
	10 ve üzeri	2	2,0	
Dönem	2 dönem	90	90,0	100
	4 dönem	3	3,0	
	8 dönem	7	7,0	

Tablo 3,1.'e göre örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin, %62'si kadın, %38'i ise erkektir. Söz konusu öğrencilerin eğitim gördükleri okullara bakıldığında ise; %50'si Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nde eğitim görürken, %50'si Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nde eğitim almadığı görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin; %43'ü Lisans 3,%29'u Lisans 4, %15'i Lisans 2 ve %13'ü Lisans 1'inci sınıftadır. Öğrencilerin mezun oldukları liselere bakıldığında, %57'sinin güzel sanatlar lisesi, %23'ünün Anadolu lisesi, %8'inin genel lise, %6'sının meslek lisesi, %2'sinin fen ve sosyal bilimler lisesi, %1'inin ise konservatuar ve Anadolu teknik lisesinden mezun olduğu görülmektedir. Tablo öğrencilerin piyano çalma sürelerine göre incelendiğinde ise; 4-6 yıldır piyano çalan öğrencilerin grubun %35'ini, 1-3 yıldır piyano çalan öğrenciler grubun %32'sini, 7-9 yıldır piyano çalan öğrenciler grubun %21'ini, 0-1 yıldır piyano çalan öğrenciler grubun %10'unu ve 10 ve daha fazla yıldır piyano çalan öğrenciler ise grubun %2'sini oluşturmaktadır. Bu verilere dayanarak öğrencilerin çoğunluğunun 1 ila 6 yıldır piyano çaldıkları söylenebilir. Tabloda, öğrencilerin dört senelik üniversite eğitim-öğretim yılı boyunca, okullarında kaç dönem piyano dersi verildiğine bakıldığında ise, %90'ının 2 dönem, %7'sinin 8 dönem ve %3'ünün ise 4 dönem piyano eğitimi aldığı görülmektedir. Söz konusu tabloda, 4 yıllık üniversite eğitim-öğretim yılı boyunca öğrencilerin çoğunluğunun 2 dönem piyano eğitimi aldığı söylenebilir.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırma verilerini elde etmek için “Müzik Öğretmeni Adaylarının Sınav Kaygıları” başlıklı anket kullanılmıştır. Anket 12 uzman görüşü doğrultusunda araştırmacı Damla IŞIK tarafından hazırlanmıştır. Anket oluşturulurken müzik bölümlerindeki performans, sınav ve sınav öncesi kaygılar ile ilgili literatür taraması yapılmıştır.

Yapılan incelemeler sonucunda, ankete ilk şekli verilmiştir. Veri toplama aracının kapsam ve görüş geçerliliğini sağlamak için müzik eğitimi alanında görev yapan 12 öğretim üyesinden uzman görüşü alınmıştır. Uzman görüşleri için, öğrencilere uygulanacak anket sorularının da içinde bulunduğu 21 soruluk bir tablo hazırlanmıştır. (Bkz. Ek 1.) Öğretim üyeleri, öğrencilere uygulanacak olan anket sorularını incelemiş ve bu anket sorularının öğrencilerin kaygı duyma sebeplerini belirleme amacına ulaşabilmesi için görüş ve önerilerde bulunmuşlardır.

Alınan uzman görüşleri doğrultusunda, anketin etkili bir sonuç vermesi için elde edilen dönütler göz önünde bulundurularak yeniden düzenlenmiş ve veri toplama aracına son şekli verilmiştir.

Çalışmada “Müzik Öğretmeni Adaylarının Sınav Öncesi Kaygıları” başlıklı bir anket hazırlanmıştır. Anket, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi ve Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerine uygulanmıştır. Uygulanan anket, 2 bölümden oluşmaktadır. Öğrencilere yönelik hazırlanan bu anketin birinci bölümünü katılımcıların demografik bilgilerini tespiti yönelik olarak 6 soruluk “Kişisel Bilgi Formu” oluşturmaktadır. İkinci bölümde ise 20 soruluk “Bilgi ve Davranış Formu” yer almaktadır.

3.3.1. Anket ile İlgili Uzman Görüşleri

Öğrencilerin yaşadıkları performans kaygısı ile ilgili ankete yönelik alınan uzman görüşleri analiz edilmiş ve şema ile gösterilmiştir.

- Öğrencilerin performans esnasında yaşadıkları kaygı durumunu içeren sorularla ilgili alınan görüşler aşağıda verilmiştir;

1. Performans kaygısı konusunun psikiyatri bilim dalında da önemli bir yer tuttuğu, çeşitli meslek dallarında bu konudan muzdarip olup psikiyatrik tedavi alan birçok kişinin olduğu, konuyla ilgili olarak ve özellikle de müzik alanıyla ilgili etkileşimli olarak yapılmış çalışmalara önem verilmesinin gerektiği,

2. Yapılan anketin, piyano performansının gelişim sürecinde, öğrencilerin eksiklerini görmede ve kaygı sebeplerini anlama yolunda ışıktan tutan bir çalışma olduğu,

3. Eser veya etüt içerisinde yer alan teknik konulara hâkimiyetin ve yapılan pratiklerin yetersizliğinin de öğrencide kaygıyı arttırmakta olduğunu ve bu durum çözülemediğinde ise uzun vadede başarısızlık hissi oluşmakla birlikte öğrencide özgüven kaybına neden olduğu yönünde cevaplar alınmıştır.

- Öğrencilerin, pandemi döneminde yaşadıkları kaygı durumlarıyla ilgili hazırlanan sorulara yönelik uzman görüşleri aşağıda verilmiştir;

1. Pandemi sürecinde öğrencilerin performanslarını dolaylı olarak etkileyen çevresel ve psikolojik sebeplerin olduğu, bu sebeple öğrencilerin performanslarının farklı düzeylerde ilerlemiş olabileceği, öğrenme eğilimlerine ve öğrenme kapasitelerine göre farklılıklar olabileceği,
2. Kaygı düzeylerinin, yapılan çevrimiçi sınavların çoğunda komisyon olmaması sebebiyle daha düşük olduğu, anketin yüz yüze ve pandemi dönemindeki eğitim yöntemi farkının, öğrencilerin kaygı düzeylerini etkileyip etkilemediğini ortaya çıkarabileceği ifade edilmiştir.

Tüm uzman görüşü alma süreci sonunda elde edilen veriler, danışmanımın da görüşleriyle, anket, uygulama sürecinde kullanılmak üzere son halini almıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Yapılan araştırmada, müzik öğretmeni adaylarının sınav kaygıları ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla uygulanan, anketverilerinin analizi için SPSS programı kullanılmıştır. Yapılan çalışmada elde edilen verilerin raporlanma aşamasında birinci çeyreklik, minimum, standart sapma, maksimum, sıklık, ortalama, medyan, üçüncü çeyreklik ve yüzde kullanılmıştır. Elde edilen nicel verilerin ise normal dağılıma uygun olup olmadıkları grafiksel incelemeler ve Shapiro-Wilk testi ile değerlendirilmiştir. Araştırma verilerinin Normal dağılım göstermiş olan değişkenlerinde iki grup arasındaki değerlendirmelerinde ise

Bağımsız Gruplar T-testi kullanılmıştır. Araştırmanın normal dağılım göstermemiş olan değişkenlerinde ve iki gruptan daha fazla olan gruplar arasındaki değerlendirmelerinde ise Kruskal-Wallis Testi kullanılmıştır. Ayrıca nicel değişkenler arasındaki ilişki seviyesinin belirlenmesi amacıyla Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık $p<0.05$ olarak kabul edilmiştir.

4. BULGULAR

Bu bölümde, müzik öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin ‘Müzik Öğretmeni Adaylarının Sınav Öncesi Kaygılarıyla İlgili Öğrenci Görüşlerine Yönelik Anket ’ten almış oldukları puanlara ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 4.1. Katılımcıların Anket Sorularına Verdikleri Yanıtların Dağılım Sonuçları

	Tamamen	Çoğunlukla	Bazen	Nadiren	Hiç
	n (%)	n (%)	n (%)	n (%)	n (%)
Anabilim dalındaki piyano dersinin okutulduğu dönem sayısı yeterlidir.	13 (13)	8 (8)	14 (14)	12 (12)	53 (53)
Bireysel çalgı piyano dersinin haftalık ders saati öğrencilerin performanslarını sergileyebilmesi için yeterlidir.	9 (9)	14 (14)	20 (20)	27 (27)	30 (30)
Anabilim dalımızda çalışmamız için sunulan şartlar (çalışma odası sayısı, piyano sayısı vb.) yeterlidir.	42 (42)	22 (22)	14 (14)	11 (11)	11 (11)
Öğretmenim eser ve etüt seçerken bulunduğum seviyeye dikkat ediyor.	71 (71)	16 (16)	10 (10)	1 (1)	2 (2)
Ders esnasında verilen etüt ve ya eseri çalarken heyecanlanıyorum.	30 (30)	33 (33)	19 (19)	13 (13)	5 (5)
Ders esnasında verilen etüt ve ya eseri çalarken, tek başıma çalıştığım zaman ki performansı gösteremiyorum.	28 (28)	33 (33)	22 (22)	12 (12)	5 (5)
Sınav zamanı yaklaştıkça kaygılı bir ruh halinde oluyorum.	35 (35)	30 (30)	19 (19)	11 (11)	5 (5)
Ders esnasındaki performansım ile sınav performansım birbirleri ile orantılıdır.	13 (13)	19 (19)	31 (31)	25 (25)	12 (12)
Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi piyano için yeterli zamanı ayırmamam olabilir.	10 (10)	24 (24)	37 (37)	19 (19)	10 (10)
Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi seviyeme uygun parçaları çalmamam olabilir.	9 (9)	13 (13)	18 (18)	23 (23)	37 (37)
Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi eser ve etütlere yeterli önemi göstermemem olabilir.	10 (10)	25 (25)	25 (25)	21 (21)	19 (19)
Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi topluluk önünde çalmaya alışık olmamam olabilir.	20 (20)	29 (29)	25 (25)	12 (12)	14 (14)

Ders ve sınav performanslarının farklı olmasının sebebi kendime yeterli seviye de güvenmemem olabilir.	19 (19)	27 (27)	26 (26)	11 (11)	17 (17)
Pandemi sürecinde performans kaygım azaldı.	17 (17)	20 (20)	25 (25)	13 (13)	25 (25)
Pandemi sürecinde piyanoya daha fazla vakit ayırabildim.	13 (13)	18 (18)	21 (21)	17 (17)	31 (31)
Pandemi sürecinde çalışmak için piyanoya erişimim yoktu.	32 (32)	11 (11)	13 (13)	9 (9)	35 (35)
Pandemi sürecinde piyano derslerim daha verimli gerçekleşti.	11 (11)	8 (8)	16 (16)	18 (18)	47 (47)
Pandemi sürecinde piyano derslerine video göndermek kaygımın azalmasında yardımcı oldu.	16 (16)	19 (19)	16 (16)	17 (17)	32 (32)
Pandemi sürecinde piyano derslerinde canlı performans gerçekleştirmek, okulda gerçekleştirdiğim performanstan daha verimlidir.	7 (7)	20 (20)	23 (23)	16 (16)	34 (34)
Pandemi sürecinde piyano sınavlarında canlı performans gerçekleştirirken, okulda gerçekleştirdiğim performanstan daha az kaygılı ve heyecanlıydım.	15 (15)	19 (19)	29 (29)	15 (15)	22 (22)

Yukarıda verilen Tablo 4,1’de katılımcıları ‘Müzik Öğretmeni Adaylarının Sınav Öncesi Kaygılarıyla İlgili Öğrenci Görüşlerine Yönelik Anket’e verdikleri yanıtların dağılımları sunulmuştur. Bu bağlamda katılımcıların ‘*Anabilim dalındaki piyano dersinin okutulduğu dönem sayısı yeterlidir.*’ maddesine verdikleri yanıt doğrultusunda, katılımcıların%53’ü anabilim dallarındaki piyano dersi dönem sayısının yeterli olmadığını düşünmektedir. ‘*Bireysel çalgı piyano dersinin haftalık ders saati öğrencilerin performanslarını sergileyebilmesi için yeterlidir.*’ maddesinden elde edilen sonuçlara göre, katılımcıların %27’si nadiren, %30’u ise piyano dersi haftalık ders saatinin öğrencilerin performanslarını sergileyebilmeleri için hiç yeterli olmadığını belirtmişlerdir. Ankette sorulan, ‘*Anabilim dalımızda çalışmamız için sunulan şartlar (çalışma odası sayısı, piyano sayısı vb.) yeterlidir.*’ maddesine katılımcıların verdikleri cevaplar incelendiğinde, %42’sinin tamamen, %22’nin ise çoğunlukla, anabilim dallarında öğrencilere sunulun şartlardan memnun oldukları görülmektedir.

Araştırmada ‘*Öğretmenim eser ve etüt seçerken bulunduğum seviyeye dikkat ediyor.*’ maddesine verilen yanıtlara göre, katılımcıların %71’i öğretmenlerin eser ve etüt seçerken öğrencilerin bulundukları seviyeye tamamen dikkat ettiğini düşünmektedir. ‘*Ders esnasında verilen etüt ve ya eseri çalarken heyecanlanıyorum.*’ maddesine katılımcıların verdikleri cevaplara bakıldığında,

katılımcıların %30'u tamamen, %33'ü ise çoğunlukla ders esnasında eser ya da etüt çalarken heyecanlandıklarını belirtmişlerdir. '*Ders esnasında verilen etüt ve ya eseri çalarken, tek başıma çalıştığım zaman ki performansı gösteremiyorum.*' maddesine katılımcıların verdikleri yanıtlara göre, katılımcıların %28'i tamamen, %33'ü ise çoğunlukla, ders esnasında verilen etüt ya da eseri çalarken tek başlarına çaldıklarından daha düşük bir performans gösterdiklerini belirttiler. '*Sınav zamanı yaklaştıkça kaygılı bir ruh halinde oluyorum.*' maddesine katılımcıların verdikleri yanıtlara bakıldığında katılımcıların %35'inin tamamen, %30'unun ise çoğunlukla sınav zamanı yaklaştıkça kaygı seviyelerinin arttığını belirtmişlerdir. Katılımcıların '*Ders esnasındaki performansım ile sınav performansım birbirleri ile orantılıdır.*' Maddesine verdikleri cevaba bakıldığında, katılımcıların ders esnasındaki performansları ile sınav esnasındaki performanslarının %31'inin kısmen, %25'inin ise nadiren tutarlı olduğu belirtilmiştir. '*Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi piyano için yeterli zamanı ayırmamam olabilir.*' Maddesine bakıldığında, katılımcıların %37'si bazen, % 24'ü ise çoğunlukla piyano için yeterli zamanı ayırmadıklarını düşünmektedirler. Uygulanan ankette '*Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi seviyeme uygun parçaları çalmamam olabilir.*'maddesine bakıldığında, katılımcıların 23'ü nadiren,%37'si ise ders ve sınav esnasındaki performanslarının farklı olma sebebinin sevilerine uygun parçalar çalmalarıyla ilgili hiç ilgisi olmadığını düşünmektedir. Katılımcıların, '*Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi eser ve etütlere yeterli önemi göstermemem olabilir.*'maddesine verdikleri yanıtlara bakıldığında, %25'i çoğunlukla, %25'i bazen, %21'i ise nadiren ders ve sınav performanslarının farklı olma sebebinin eser ve etütlere yeterli önemi vermediklerini belirtmişlerdir. Katılımcıların, '*Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi topluluk önünde çalmaya alışık olmamam olabilir.*' maddesine verdikleri ifadelerle bakıldığında %20'si tamamen%29'u çoğunlukla%25'i ise bazen topluluk önünde çalmaya alışık olmadıkları için ders ve sınav performansları arasında farklılık olduğunu düşünmektedir. Katılımcıların, '*Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi kendime yeterli seviyede güvenmemem olabilir.*' maddesine verdikleri cevaplara bakıldığında, %27'si çoğunlukla, %26'sı ise bazen ders ve performanslarının farklı olma sebebinin kendine yeterli seviyede güvenmemesi olduğunu belirtmiştir.

Araştırmada *‘Pandemi sürecinde performans kaygım azaldı.’* maddesine katılımcıların verdikleri cevaba bakıldığında, %20’si çoğunlukla, 25’inin bazen, 25’inin ise pandemi sürecinde performans kaygısının hiç azalmadığı görülmektedir. *‘Pandemi sürecinde piyanoya daha fazla vakit ayırabildim.’* maddesine katılımcıların verdikleri cevaplara bakıldığında, %31’i hiç %21’i ise bazen pandemi sürecinde piyanoya daha fazla vakit ayırdıklarını belirtmişlerdir. *‘Pandemi sürecinde çalışmak için piyanoya erişimim yoktu.’* maddesine katılımcıların verdikleri cevaba bakıldığında, %32’sinin tamamen %35’inin ise hiç, pandemi sürecinde piyanoya erişimlerinin olmadığı görülmektedir. *‘Pandemi sürecinde piyano derslerim daha verimli gerçekleşti.’* maddesine katılımcıların verdikleri cevaba bakıldığında, %47’si hiç, %18’i ise pandemi sürecinde piyano derslerinin nadiren daha verimli geçtiğini düşünmektedir. Katılımcıların *‘Pandemi sürecinde piyano derslerine video göndermek kaygımın azalmasında yardımcı oldu.’* maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, %32’sinin hiç, %19’unun ise çoğunlukla pandemi sürecinde piyano derslerine video göndermenin kaygılarının azalmasında yardımcı olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların *‘Pandemi sürecinde piyano derslerinde canlı performans gerçekleştirmek, okulda gerçekleştirdiğim performanstan daha verimlidir.’* maddesine verdikleri cevaplara bakıldığında, %34’ünün hiç %27’sinin ise bazen, pandemi sürecinde piyano derslerinde canlı performans gerçekleştirmenin okulda gerçekleştirdikleri performanstan daha verimli olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların *‘Pandemi sürecinde piyano sınavlarında canlı performans gerçekleştirirken, okulda gerçekleştirdiğim performanstan daha az kaygılı ve heyecanlıydım.’* maddesine verdikleri cevaplara bakıldığında, katılımcıların %29’unun bazen, %22’sinin ise hiç pandemi sürecinde piyano sınavlarını canlı performans olarak gerçekleştirirken, okulda gerçekleştirdikleri performanstan daha az kaygılı ve heyecanlı olduklarını belirtmişlerdir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 4.2. Katılımcıların, piyano dersi dönem sayısına ilişkin Kruskal-Wallis H Testi sonuçları

	Dönem			Test değeri	p
	2 dönem	4 dönem	8 dönem		
	Medyan (Q1, Q3)	Medyan (Q1, Q3)	Medyan (Q1, Q3)		
Pandemi sürecinde çalışmak için piyanoya erişimim yoktu.	3 (1-5)	5 (4-5)	5 (5-5)	8,037	0,018*

Tablo 4.2’de katılımcıların piyano dersi dönem sayısına göre ‘Müzik Öğretmeni Adaylarının Sınav Öncesi Kaygılarıyla İlgili Öğrenci Görüşlerine Yönelik Anket’e verdikleri yanıtlardan almış oldukları puanlar görülmektedir. Katılımcıların dönemlerine göre ‘*Pandemi sürecinde çalışmak için piyanoya erişimim yoktu.*’ ifadesine verilen yanıtlar bakımından istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır (p=0,018). Kruskal-Wallis H Testi kullanılarak gerçekleştirilen değerlendirmeler sonucunda 8.dönem öğrencilerinin puanlarının 2.dönem öğrencilerinin puanlarından daha yüksek olduğu saptanmıştır. (p=0,049). Diğer sınıflar arasında fark saptanmamıştır. (p>0,05).

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 4.3. Katılımcıların cinsiyetlerine ilişkin Bağımsız Gruplar T-testi Sonuçları

	Cinsiyet		Test değeri	p
	Kadın	Erkek		
	Ort±ss	Ort±ss		
Sınav zamanı yaklaştıkça kaygılı bir ruh halinde oluyorum.	1,92±1,15	2,68±1,09	-3,290	0,001*
Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi kendime yeterli seviye de güvenmemem olabilir.	2,58±1,33	3,16±1,31	-2,126	0,036*

Tablo 4.3’te katılımcıların cinsiyetlerine göre ‘Müzik Öğretmeni Adaylarının Sınav Öncesi Kaygılarıyla İlgili Öğrenci Görüşlerine Yönelik Anket’e verdikleri yanıtlardan almış oldukları puanlar görülmektedir. Katılımcıların cinsiyetlerine göre ‘*Sınav zamanı yaklaştıkça kaygılı bir ruh halinde oluyorum.*’ ifadesine verilen yanıtlar bakımından istatistiksel olarak

anlamli fark olduğu saptanmıştır ($p=0,001$). Erkeklerin puanlarının daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Katılımcıların cinsiyetlerine göre ‘*Ders ve sınav performanslarımızın farklı olmasının sebebi kendime yeterli seviye de güvenmemem olabilir.*’ ifadesine verilen yanıtlar bakımından istatistiksel olarak anlamli fark olduğu saptanmıştır ($p=0,036$). Erkeklerin puanlarının daha yüksek olduğu saptanmıştır.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 4.4. Katılımcıların okullarına ilişkin bağımsız gruplar T-testi sonuçları

	Okul		Test değeri	p
	AİBÜ	GO		
	Ort±ss	Ort±ss		
Anabilim dalındaki piyano dersinin okutulduğu dönem sayısı yeterlidir.	4,20±1,23	3,48±1,61	2,517	0,014*
Anabilim dalımızda çalışmamız için sunulan şartlar (alışma odası sayısı, piyano sayısı vb.) yeterlidir.	3,10±1,36	1,44±0,81	7,414	<0,001*
Ders esnasındaki performansım ile sınav performansım birbirleri ile orantılıdır.	3,34±1,10	2,74±1,24	2,558	0,012*
Pandemi sürecinde çalışmak için piyanoya erişimim yoktu.	3,46±1,66	2,62±1,66	2,529	0,013*
Pandemi sürecinde piyano derslerim daha verimli gerçekleşti.	4,10±1,25	3,54±1,47	2,049	0,043*

Tablo 4.4’te katılımcıların okullarına göre ‘Müzik ğretmeni Adaylarının Sınav ncesi Kaygılarıyla İlgili ğrenci Görüşlerine Yönelik Anket’e verdikleri yanıtlardan almış oldukları puanlar görülmektedir. Katılımcıların okullarına göre ‘*Anabilim dalındaki piyano dersinin okutulduğu dönem sayısı yeterlidir.*’ ifadesine verilen yanıtlar bakımından istatistiksel olarak anlamli fark olduğu saptanmıştır ($p=0,014$). Abant İzzet Baysal niversitesi ğrencilerinin puanlarının daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Katılımcıların okullarına göre ‘*Anabilim dalımızda çalışmamız için sunulan şartlar (alışma odası sayısı, piyano sayısı vb.) yeterlidir.*’ ifadesine verilen yanıtlar bakımından istatistiksel olarak anlamli fark olduğu saptanmıştır ($p<0,001$). Abant İzzet Baysal niversitesi ğrencilerinin puanlarının daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Katılımcıların okullarına göre ‘*Ders esnasındaki performansım ile sınav performansım birbirleri ile orantılıdır.*’ ifadesine verilen yanıtlar bakımından

istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır ($p=0,012$). Abant İzzet Baysal Üniversitesi öğrencilerinin puanlarının daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Katılımcıların okullarına göre '*Pandemi sürecinde çalışmak için piyanoya erişimim yoktu.*' ifadesine verilen yanıtlar bakımından istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır ($p=0,013$). AİBÜ öğrencilerinin puanlarının daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Katılımcıların okullarına göre '*Pandemi sürecinde piyano derslerim daha verimli gerçekleşti.*' ifadesine verilen yanıtlar bakımından istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır ($p=0,043$). Abant İzzet Baysal Üniversitesi öğrencilerinin puanlarının daha yüksek olduğu saptanmıştır.

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 4.5. Katılımcıların sınıflarına ilişkin Kruskal Wallis H Testi sonuçları

	Sınıf				Test değeri	p
	1.sınıf	2.sınıf	3.sınıf	4.sınıf		
	Medyan (Q1, Q3)	Medyan (Q1, Q3)	Medyan (Q1, Q3)	Medyan (Q1, Q3)		
Pandemi sürecinde çalışmak için piyanoya erişimim yoktu.	3 (1-4)	5 (3-5)	2 (1-5)	3 (1-5)	10,496	0,015*

Tablo 4.5'te katılımcıların sınıflarına göre 'Müzik Öğretmeni Adaylarının Sınav Öncesi Kaygılarıyla İlgili Öğrenci Görüşlerine Yönelik Anket'e verdikleri yanıtlardan almış oldukları puanlar görülmektedir. Katılımcıların sınıflarına göre '*Pandemi sürecinde çalışmak için piyanoya erişimim yoktu.*' ifadesine verilen yanıtlar bakımından istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır ($p=0,015$). Kruskal-Wallis H testi kullanılarak gerçekleştirilen değerlendirmeler sonucunda 2.sınıf öğrencilerinin puanlarının 3.sınıf öğrencilerin puanlarından daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p=0,011$). Diğer sınıflar arasında ise anlamlı bir fark saptanmamıştır ($p>0,05$).

4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 4.6. Katılımcıların piyano çalma sürelerine ilişkin Kruskal-Wallis H Testi sonuçları

	Piyano çalma süresi				Test değeri	p
	0-1	1-3	4-6	>7		
	Medyan (Q1, Q3)	Medyan (Q1, Q3)	Medyan (Q1, Q3)	Medyan (Q1, Q3)		

	Q3)	Q3)	Q3)	Q3)		
Ders esnasındaki performansım ile sınav performansım birbirleri ile orantılıdır.	4 (2-4)	3 (3-4)	2 (1-3)	4 (3-4)	12,580	0,006*
Pandemi sürecinde çalışmak için piyanoya erişimim yoktu.	1 (1-3)	3,5 (2,5-5)	2 (1-4)	5 (3-5)	18,766	<0,001*
Pandemi sürecinde piyano derslerine video göndermek kaygımın azalmasında yardımcı oldu.	5 (3-5)	3 (2-4)	3 (2-5)	4 (3-5)	10,560	0,014*

Tablo 4.6’da katılımcıların piyano çalma yıllarına göre ‘Müzik Öğretmeni Adaylarının Sınav Öncesi Kaygılarıyla İlgili Öğrenci Görüşlerine Yönelik Anket’e verdikleri yanıtlardan almış oldukları puanlar görülmektedir. Katılımcıların piyano çalma sürelerine göre ‘*Ders esnasındaki performansım ile sınav performansım birbirleri ile orantılıdır.*’ ifadesine verilen yanıtlar bakımından istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır ($p=0,006$). Kruskal Wallis H testi kullanılarak gerçekleştirilen değerlendirmeler sonucunda 7 yıl ve uzun süredir piyano çalan öğrencilerin puanlarının 4-6 yıldır piyano çalan öğrencilerin puanlarından daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p=0,005$). Diğer piyano çalma yılları arasında fark saptanmamıştır ($p>0,05$).

Katılımcıların piyano çalma yıllarına göre ‘*Pandemi sürecinde çalışmak için piyanoya erişimim yoktu.*’ ifadesine verilen yanıtlar bakımından istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır ($p<0,001$). Kruskal Wallis H testi kullanılarak gerçekleştirilen değerlendirmeler sonucunda 7 yıl ve uzun süredir piyano çalan öğrencilerin puanlarının 0-1 ve 4-6 yıldır piyano çalan öğrencilerin puanlarından daha yüksek olduğu saptanmıştır (sırasıyla, $p=0,018$, $p=0,001$). 1-3 yıldır piyano çalan öğrencilerin puanlarının 4-6 yıldır piyano çalan öğrencilerin puanlarından daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p=0,046$). Diğer piyano çalma yılları arasında fark saptanmamıştır ($p>0,05$).

Katılımcıların piyano çalma yıllarına göre ‘*Pandemi sürecinde piyano derslerine video göndermek kaygımın azalmasında yardımcı oldu.*’ ifadesine verilen yanıtlar bakımından istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır ($p=0,014$). Kruskal Wallis H test kullanılarak gerçekleştirilen değerlendirmeler sonucunda 1-3 yıldır piyano çalan öğrencilerin puanlarının 0-1 yıldır ve 7 yıl ve

uzun süredir piyano çalan öğrencilerin puanlarından daha düşük olduğu saptanmıştır (sırasıyla, $p=0,048$, $p=0,049$).

4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 4.7. Katılımcıların yaşlarına ilişkin Pearson Korelasyon Testi sonuçları

	Yaş	
	r	p
1-Anabilim dalındaki piyano dersinin okutulduğu dönem sayısı yeterlidir.	0,149	0,138
2-Bireysel çalgı piyano dersinin haftalık ders saati öğrencilerin performanslarını sergileyebilmesi için yeterlidir.	0,008	0,937
3-Anabilim dalımızda çalışmamız için sunulan şartlar (çalışma odası sayısı, piyano sayısı vb.) yeterlidir.	- 0,116	0,251
4-Öğretmenim eser ve etüt seçerken bulunduğum seviyeye dikkat ediyor.	- 0,044	0,667
5-Ders esnasında verilen etüt ve ya eseri çalarken heyecanlanıyorum.	- 0,051	0,617
6-Ders esnasında verilen etüt ve ya eseri çalarken, tek başıma çalıştığım zaman ki performansı gösteremiyorum.	- 0,133	0,186
7-Sınav zamanı yaklaştıkça kaygılı bir ruh halinde oluyorum.	- 0,086	0,395
8-Ders esnasındaki performansım ile sınav performansım birbirleri ile orantılıdır.	0,121	0,229
9-Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi piyano için yeterli zamanı ayırmamam olabilir.	- 0,016	0,873
10-Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi seviyeme uygun parçaları çalmamam olabilir.	0,189	0,060
11-Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi eser ve etütlere yeterli önemi göstermemem olabilir.	0,075	0,456
12-Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi topluluk önünde çalmaya alışık olmamam olabilir.	- 0,096	0,344
13-Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi kendime yeterli seviye de güvenmemem olabilir.	- 0,062	0,543
14-Pandemi sürecinde performans kaygım azaldı.	0,019	0,852
15-Pandemi sürecinde piyanoya daha fazla vakit ayırabildim.	- 0,044	0,666
16-Pandemi sürecinde çalışmak için piyanoya erişimim yoktu.	0,069	0,493
17-Pandemi sürecinde piyano derslerim daha verimli gerçekleşti.	- 0,101	0,316
18-Pandemi sürecinde piyano derslerine video göndermek kaygımın azalmasında yardımcı oldu.	- 0,133	0,189
19-Pandemi sürecinde piyano derslerinde canlı performans gerçekleştirmek, okulda gerçekleştirdiğim performanstan daha verimlidir.	- 0,096	0,343
20-Pandemi sürecinde piyano sınavlarında canlı performans gerçekleştirirken, okulda gerçekleştirdiğim performanstan daha az kaygılı ve heyecanlıydım.	- 0,043	0,671

Tablo 4.7’de katılımcıların yaşlarına göre ‘Müzik Öğretmeni Adaylarının Sınav Öncesi Kaygılarıyla İlgili Öğrenci Görüşlerine Yönelik Anket’e verdikleri

yanıtlardan almış oldukları puanlar görülmektedir. Katılımcıların yaşları ile ankete verilen yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki saptanmamıştır ($p>0,05$). Öğrencilerin ankete verdikleri yanıtlara bakıldığında, yaşlarının birbirinden farklı olmasının anket üzerinde gözle görülür bir etkisinin olmadığı görülmektedir. Bu bağlamda öğrencilerin yaşları temel alınarak veriler incelendiğinde, anket verileri normal dağılım göstermektedir. Bu nedenle anlamlı bir fark görülmemiştir.

4.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 4.8. Katılımcıların mezun oldukları liselere ilişkin Kruskal-Wallis H Test sonuçları

	Mezun Oldukları Lise					Test değeri	p
	Güzel sanatlar Lisesi	Meslek Lisesi	Anadolu Lisesi	Genel Lise	Diğer		
	Medyan (Q1, Q3)	Medyan (Q1, Q3)	Medyan (Q1, Q3)	Medyan (Q1, Q3)	Medyan (Q1, Q3)		
1-Anabilim dalındaki piyano dersinin okutulduğu dönem sayısı yeterlidir.	5 (3-5)	5 (3-5)	4 (2-5)	5 (5-5)	4 (4-5)	3,191	0,526
2-Bireysel çalgı piyano dersinin haftalık ders saati öğrencilerin performanslarını sergileyebilmesi için yeterlidir.	4 (3-5)	4 (3-5)	4 (3-5)	3 (2-5)	3,5 (3-5)	0,716	0,949
3-Anabilim dalımızda çalışmamız için sunulan şartlar (çalışma odası sayısı, piyano sayısı vb.) yeterlidir.	2 (1-3)	1 (1-3)	2 (1-3)	1 (1-2)	1,5 (1-4)	3,338	0,503
4-Öğretmenim eser ve etüt seçerken bulunduğum seviyeye dikkat ediyor.	1 (1-2)	1 (1-2)	1 (1-2)	1 (1-1,5)	1 (1-3)	1,254	0,869
5-Ders esnasında verilen etüt ve ya eseri çalarken heyecanlanıyorum	2 (1-3)	2 (1-2)	2 (1-3)	2 (1,5-2,5)	2 (2-3)	2,077	0,722

m.							
6-Ders esnasında verilen etüt ve ya eseri çalarken, tek başıma çalıştığım zaman ki performansı gösteremiyorum.	2 (2-3)	1 (1-2)	2 (1-3)	2 (1-2,5)	3 (2-3)	6,079	0,193
7-Sınav zamanı yaklaştıkça kaygılı bir ruh halinde oluyorum.	2 (1-3)	1 (1-2)	2 (2-3)	2 (1-2)	2,5 (2-3)	4,414	0,353
8-Ders esnasındaki performansım ile sınav performansım birbirleri ile orantılıdır.	3 (2-4)	3,5 (3-5)	3 (2-4)	4 (2,5-5)	3,5 (3-4)	6,204	0,184
9-Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi piyano için yeterli zamanı ayırmamam olabilir.	3 (2-4)	2,5 (2-3)	3 (2-4)	3 (1,5-3,5)	3 (3-4)	2,083	0,721
10-Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi seviyeme uygun parçaları çalmamam olabilir.	4 (2-5)	4 (3-5)	4 (3-5)	5 (4-5)	4 (4-4)	3,501	0,478
11-Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi eser ve etütlere yeterli önemi göstermemem olabilir.	3 (2-4)	4 (3-5)	4 (2-4)	4 (2-4,5)	2 (2-4)	5,432	0,246
12-Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi topluluk önünde çalmaya alışık olmamam olabilir.	3 (2-3)	3 (1-3)	2 (2-4)	2,5 (1,5-3,5)	3 (2-4)	0,761	0,944
13-Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi kendime yeterli seviye de güvenmemem	3 (2-4)	4 (1-5)	3 (2-4)	2,5 (1,5-3)	3 (2-4)	1,794	0,774

olabilir.							
14-Pandemi sürecinde performans kaygım azaldı.	3 (2-4)	3 (3-5)	4 (2-5)	3 (2-4,5)	3,5 (2-4)	4,163	0,384
15-Pandemi sürecinde piyanoya daha fazla vakit ayırabildim.	3 (2-5)	3 (3-5)	3 (3-5)	3 (2-4)	4 (4-5)	2,079	0,721
16-Pandemi sürecinde çalışmak için piyanoya erişimim yoktu.	2 (1-5)	3,5 (1-4)	3 (2-5)	4 (1,5-5)	3,5 (3-5)	1,269	0,867
17-Pandemi sürecinde piyano derslerim daha verimli gerçekleşti.	4 (3-5)	3,5 (3-4)	5 (3-5)	3,5 (2-4,5)	5 (4-5)	4,962	0,291
18-Pandemi sürecinde piyano derslerine video göndermek kaygımın azalmasında yardımcı oldu.	4 (2-5)	1,5 (1-3)	3 (2-4)	4,5 (2-5)	4,5 (3-5)	4,813	0,307
19-Pandemi sürecinde piyano derslerinde canlı performans gerçekleştirmek, okulda gerçekleştirdiğim performanstan daha verimlidir.	3 (2-5)	4,5 (4-5)	4 (2-4)	3 (1,5-4)	4 (3-5)	3,923	0,417
20-Pandemi sürecinde piyano sınavlarında canlı performans gerçekleştirirken, okulda gerçekleştirdiğim performanstan daha az kaygılı ve heyecanlıydım.	3 (2-4)	3 (1-4)	3 (2-4)	3 (2-3,5)	4,5 (3-5)	3,575	0,467

Tablo 4.8’de katılımcıların mezun oldukları liselere göre ‘Müzik Öğretmeni Adaylarının Sınav Öncesi Kaygılarıyla İlgili Öğrenci Görüşlerine Yönelik Anket’e verdikleri yanıtlardan almış oldukları puanlar görülmektedir. Katılımcıların mezun oldukları liseler ile ankete verilen yanıtlar arasında

istatistiksel olarak anlamlı ilişki saptanmamıştır ($p>0,05$). Öğrencilerin ankete verdikleri yanıtlara bakıldığında, mezun oldukları lise türlerinin farklı olmasının anket üzerinde gözle görülür bir etkisinin olmadığı görülmektedir. Öğrencilerin mezun oldukları lise türleri anket verileri üzerinde normal dağılım göstermektedir. Bu nedenle anlamlı bir fark görülmemiştir.

5. TARTIŞMA

Bu bölümde, 2021-2022 eğitim öğretim yılında, müzik öğretmeni adayı olan 100 öğrencinin, piyano dersi performans ve sınav kaygılarıyla ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan anketten elde edilen veriler aracılığıyla ulaşılan sonuçlar tartışılmıştır.

5.1. Birinci Alt Problemin Sonuçlarına İlişkin Tartışmalar

Araştırmanın birinci alt problemi ‘Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyano dersi sınav kaygıları hakkında öğrenci görüşleri nelerdir?’ olarak belirlenmiştir.

Araştırmadan elde edilen veriler doğrultusunda öğrencilerin, anabilim dalındaki piyano dersi dönem sayısı ve ders saatleri yeterlidir ifadelerine büyük bir çoğunlukla katılmadıkları saptanmıştır. Ayrıca öğrenciler, anabilim dallarında çalışmaları için uygun ortam ve materyallerin bulunduğunu da belirtmişlerdir. Bu bağlamda, öğrencilerin yaşadıkları kaygının, yüz yüze eğitim özelinde, çalışacak alan ve imkân bulamamaktan kaynaklanmadığı söylenebilir. Öğrencilerin ankete verdikleri yanıtlar incelendiğinde, öğretmenlerin eser ve etüt seçimlerini öğrencilerinin seviyelerini göz önünde bulundurarak belirlediği söylenebilir. Bu bağlamda öğrencilerin kaygı düzeylerinin, seçilen eser ve etütlerin zorluğu ile ilgili olmadığı da anlaşılabilmektedir.

Öğrenciler ders esnasında eser ve etüt çalarken heyecanlandıklarını ve tek başlarına çalarken gösterdikleri performansı öğretmenlerinin yanında her zaman gösteremediklerini belirtmişlerdir. Söz konusu anket sonucunda, öğrencilerin sınav zamanı yaklaştıkça kaygılı bir ruh halinde oldukları ve ders esnasındaki sınav esnasındaki performanslarının zaman zaman eş değer olmaktan uzaklaştığı görülmektedir. Bu bağlamda öğrenciler, ders ve sınav performansı arasındaki farkın sebebini çoğunlukla, piyano dersi için yeterli zamanı ayıramamalarına ve topluluk önünde çalmaya alışık olmamalarına bağlamaktadırlar.

Araştırmada elde edilen verilere bakıldığında, pandemi sürecinde öğrencilerin genel olarak kaygılarının kayda değer bir şekilde azalmadığı, ayrıca piyanoya ayırdıkları sürenin genel olarak artmadığı görülmektedir. Uygulanan ankete göre bunun sebeplerinden biri, öğrencilerin piyanoya erişimlerinin olmaması olabilir. Ayrıca öğrenciler, pandemi döneminde piyano derslerinin yüz yüze eğitim kadar verimli olmadığını ve pandemi dönemlerinde gerçekleştirdikleri

canlı performansların, yüz yüze eğitimde gösterdikleri performanstan daha az verimli olduğu görülmektedir.

5.2. İkinci Alt Problemin Sonuçlarına İlişkin Tartışmalar

Araştırmanın ikinci alt problemi ‘Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda öğrenim gören öğrencilerin, piyano dersi dönem sayılarının kaygı durumlarına ilişkisi hakkındaki görüşleri nelerdir?’ olarak belirlenmiştir.

Araştırmadan elde edilen veriler doğrultusunda, katılımcıların dönemleri göz önünde bulundurularak ‘Pandemi sürecinde çalışmak için piyanoya erişimim yoktu.’ maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde, 8 dönem piyano eğitimi alan öğrencilerinin puanlarının, 2 dönem piyano eğitimi alan öğrencilerinin puanlarından daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bu bağlamda, 8 dönem piyano eğitimi alan öğrencilerin pandemi döneminde piyanoya erişimlerinin, 2 dönem piyano eğitimi alan öğrencilerden daha fazla olduğu anlaşılmaktadır.

5.3. Üçüncü Alt Problemin Sonuçlarına İlişkin Tartışmalar

Araştırmanın üçüncü alt problemi ‘Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda, kadın ve erkek öğrencilerin kaygı durumlarıyla ilgili görüşleri nelerdir?’ olarak belirlenmiştir.

. Araştırmada kullanılan anket verileri incelendiğinde, katılımcıların cinsiyetlerine göre ‘*Sınav zamanı yaklaştıkça kaygılı bir ruh halinde oluyorum.*’ ifadesine verilen yanıtlar bakımından istatistiksel olarak erkekler lehine anlamlı fark olduğu saptanmıştır. Bu bağlamda, araştırmaya katılan kadın öğrencilerin sınav zamanı yaklaştıkça daha kaygılı bir ruh halinde oldukları söylenebilir.

Araştırmada, Katılımcıların cinsiyetlerine göre ‘*Ders ve sınav performanslarının farklı olmasının sebebi kendime yeterli seviye de güvenmem olabilir.*’ ifadesine verilen yanıtlar bakımından istatistiksel olarak erkekler lehine anlamlı fark olduğu saptanmıştır. Bu bağlamda, araştırmaya katılan kadın öğrencilerin, erkek öğrencilere nazaran kendilerine daha az güvenmeleri ders ve sınav performanslarının farklı olma sebeplerinden biri olabilir.

5.4. Dördüncü Alt Problemin Sonuçlarına İlişkin Tartışmalar

Araştırmanın dördüncü alt problemi ‘Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlardan olan Abant İzzet Baysal Üniversitesi öğrencileri ile Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinin kaygı durumları hakkındaki görüşleri nelerdir?’ olarak belirlenmiştir.

Araştırmadan elde edilen veriler doğrultusunda, katılımcıların okullarına göre ‘*Anabilim dalındaki piyano dersinin okutulduğu dönem sayısı yeterlidir.*’ ifadesine verilen yanıtlar bakımından istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır. Araştırmada elde edilen verilere bakıldığında, Abant İzzet Baysal Üniversitesi ve Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi’nin puan ortalamaları birbirlerine yakın olsa da, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi’ndeki öğrencilerin anabilim dalında okuyan öğrencilerin görece daha fazlası, piyano dersi dönem sayısını yeterli bulmamaktadırlar. Bu bağlamda, öğrencilerin yeteri kadar piyano dersi almaması, hem akademik hayatlarında hem de öğretmenlik mesleğini icra ederken kendini yetersiz hissetme duygusuna kapılmalarına neden olabilir. Ayrıca söz konusu maddede, Abant İzzet Baysal Üniversitesi öğrencilerinin görece daha az bir kısmı piyano çalışmak için sunulan şartların yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Araştırmadan elde edilen veriler doğrultusunda, katılımcıların okullarına göre ‘*Anabilim dalımızda çalışmamız için sunulan şartlar (çalışma odası sayısı, piyano sayısı vb.) yeterlidir.*’ ifadesine verilen yanıtlar bakımından istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır. Araştırmada elde edilen verilere bakıldığında, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi’ndeki öğrenciler, anabilim dallarında çalışmalarını için erişebilecekleri ortam ve materyallerin yetersiz olduğunu düşünmektedir. Bunun sonucunda, öğrenciler piyano çalışmak için yeterli vakti bulsalar bile çalışabilecekleri şartlar sunulmadığından, derse hazırlıksız gitme, eserini istediği düzeyde çalamama gibi olumsuz durumlarla karşılaşabilir. Söz konusu maddede, Abant İzzet Baysal Üniversitesi öğrencilerinin görece daha az bir kısmı piyano çalışmak için sunulan şartların yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Araştırmada, katılımcıların okullarına göre ‘*Ders esnasındaki performansım ile sınav performansım birbirleri ile orantılıdır.*’ ifadesine verilen yanıtlar bakımından istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır. Abant İzzet Baysal Üniversitesi öğrencilerinin puanlarının daha yüksek olduğu

saptanmıştır. Araştırmada elde edilen verilere bakıldığında, Abant İzzet Baysal Üniversitesi ve Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nin puan ortalamaları birbirlerine yakın olsa da, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi'ndeki öğrencilerin anabilim dalında okuyan öğrencilerin görece daha fazlası, ders esnasındaki performansları ile sınav performanslarının birbirinden farklı olduğunu düşünmektedirler.

Araştırmada elde edilen bulgular sonucunda, katılımcıların okullarına göre '*Pandemi sürecinde çalışmak için piyanoya erişimim yoktu.*' ifadesine verilen yanıtlar bakımından istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır. Söz konusu araştırmanın sonuçlarına göre, Abant İzzet Baysal Üniversitesi öğrencilerinin, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi'ne göre, pandemi döneminde piyano erişimlerinin görece daha az olduğu söylenebilir.

Araştırmada, katılımcıların okullarına göre '*Pandemi sürecinde piyano derslerim daha verimli gerçekleşti.*' ifadesine verilen yanıtlar bakımından istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır. Bu bağlamda Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinin pandemi sürecinde piyano derslerinin daha az verimli geçtiği söylenebilir.

5.5. Beşinci Alt Problemin Sonuçlarına İlişkin Tartışmalar

Araştırmanın beşinci alt problemi 'Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre kaygı durumları hakkındaki görüşleri nelerdir?' olarak belirlenmiştir.

Araştırmadan elde edilen veriler doğrultusunda, katılımcıların sınıf seviyelerine göre '*Pandemi sürecinde çalışmak için piyanoya erişimim yoktu.*' ifadesine verilen yanıtlar bakımından istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır. Kruskal-Wallis H testi kullanılarak gerçekleştirilen değerlendirmeler sonucunda lisans 2 öğrencilerinin puanlarının lisans 3 öğrencilerin puanlarından daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bu bağlamda, lisans 3 öğrencilerinin pandemi döneminde piyanoya daha az erişimlerinin olduğu söylenebilir.

5.6. Altıncı Alt Problemin Sonuçlarına İlişkin Tartışmalar

Araştırmanın altıncı alt problemi 'Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda, öğrencilerin piyano çalma yıllarına göre kaygı durumları hakkındaki görüşleri nelerdir?' olarak belirlenmiştir.

Araştırmadan elde edilen veriler doğrultusunda, katılımcıların kaç yıldır piyano çaldıklarına göre '*Ders esnasındaki performansım ile sınav performansım birbirleri ile orantılıdır.*' ifadesine verilen yanıtlar bakımından istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır. Söz konusu madde de, 7 yıl ve uzun süredir piyano çalan öğrencilerin puanlarının 4-6 yıldır piyano çalan öğrencilerin puanlarından daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bu bağlamda, 4-6 yıldır piyano çalan öğrencilerin ders esnasındaki performansları ile sınav performanslarının birbirinden görece daha farklı olduğu görülmektedir.

Araştırmada, Katılımcıların piyano çalma yıllarına göre '*Pandemi sürecinde çalışmak için piyanoya erişimim yoktu.*' ifadesine verilen yanıtlar bakımından istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır. Yapılan değerlendirmeler sonucunda, 7 yıl ve uzun süredir piyano çalan öğrencilerin puanlarının, 0-1 ve 4-6 yıldır piyano çalan öğrencilerin puanlarından daha yüksek olduğu saptanmıştır. 1-3 yıldır piyano çalan öğrencilerin puanlarının ise 4-6 yıldır piyano çalan öğrencilerin puanlarından daha yüksek olduğu saptanmıştır. Diğer piyano çalma yılları arasında fark saptanmamıştır. Elde edilen sonuca göre, 7 yıl ya da daha fazla ve 1-3 yıldır piyano çalan öğrencilerin pandemi döneminde çalışmak için piyano erişimlerinin görece daha fazla olduğu söylenebilir. 0-1 yıldır ve 4-6 yıldır piyano çalan öğrencilerin ise pandemi döneminde piyanoya erişimlerinin daha az olduğu söylenebilir.

Araştırmadan elde edilen veriler doğrultusunda, katılımcıların kaç yıldır piyano çaldıklarına göre '*Pandemi sürecinde piyano derslerine video göndermek kaygımın azalmasında yardımcı oldu.*' ifadesine verilen yanıtlar bakımından istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır. Elde edilen, değerlendirmeler sonucunda 1-3 yıldır piyano çalan öğrencilerin puanlarının 0-1 yıldır ve 7 yıl ya da daha uzun süredir piyano çalan öğrencilerin puanlarından daha düşük olduğu saptanmıştır. Bu bağlamda, 1-3 yıldır piyano çalan öğrencilerin, pandemi döneminde piyano derslerine video göndermelerinin, kaygılarının azalmasına yardımcı olmadığı söylenebilir. Buda 1-3 yıldır piyano çalan öğrencilerin pandemi sürecinde de kaygılarının devam ettiğini göstermektedir.

5.7. Yedinci Alt Problemin Sonuçlarına İlişkin Tartışmalar

Araştırmanın yedinci alt problemi '*Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda, öğrencilerin yaşlarına göre kaygı durumları hakkındaki görüşleri nelerdir?*' olarak belirlenmiştir.

Araştırmadan elde edilen veriler doğrultusunda, katılımcıların yaşları ile ankete verilen yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa saptanmamıştır. Bu da öğrencilerin hangi yaş seviyesinde olursa olsun, ortalama olarak aynı veriler elde edildiğini göstermektedir.

5.8. Sekizinci Alt Problemin Sonuçlarına İlişkin Tartışmalar

Araştırmanın sekizinci alt problemi ‘Müzık öğretmeni yetiştiren kurumlarda, öğrencilerin mezun oldukları liselere göre kaygı durumları hakkındaki görüşleri nelerdir?’ olarak belirlenmiştir.

Araştırmadan elde edilen veriler doğrultusunda, katılımcıların mezun oldukları liseler ile ankete verilen yanıtlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa saptanmamıştır. Bu bağlamda öğrencilerin mezun oldukları liseler göz önünde bulundurulduğunda, verilerde herhangi bir farklılık görölmemiştir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümün ilk kısmında, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi ve Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinin ‘Müzik Öğretmeni Adaylarının Sınav Öncesi Kaygılarıyla İlgili Öğrenci Görüşlerine Yönelik Anketi’neverdikleri cevaplar incelenerek buaraştırmadan çıkarılan genel sonuçlara yer verilmiştir. İkinci kısımda ise gelecekte yapılabilecek olan çalışmalara yönelik çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Araştırma sonucunda, piyano dersi dönem ve ders sayısının azlığının, öğrencilerin kaygı seviyesini etkileyen önemli faktörlerden biri olduğu tespit edilmiştir.

Araştırma verilerinden elde edilen sonuca göre, öğrencilerin öğrenim gördükleri okullardaki piyano dersi dönem sayıları değişkeni ile kaygı seviyeleri incelendiğinde, 2 dönem piyano dersi alan öğrencilerin kaygı seviyelerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu bağlamda, piyano eğitimi ne kadar az olursa, öğrencilerin kaygı seviyeleri de doğru orantıda artmaktadır.

Araştırmada, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi ve Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinden alınan veriler karşılaştırıldığında, iki üniversite arasında yüksek düzeyde bir farklılık olamamasına rağmen; Tokat Gaziosmanpaşa üniversitesi öğrencilerinin görece daha fazlası, piyano çalışmaları için erişebilecekleri ortam ve materyallerin yeterli olmadığını, piyano dönem sayılarının yetersiz olduğunu, ders ve sınav performanslarının birbirlerinden farklı olduğunu ve pandemi sürecinin onlar için daha verimsiz geçtiğini belirtmişlerdir. Buna ek olarak, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi öğrencileri ise pandemi döneminde piyano çalışmaları için erişebilecekleri ortam ve materyallerin yeterli olmadığını belirtmişlerdir.

Çalışma sonucunda, 7 yıldan fazladır piyano çalan öğrencilerin piyanoya erişimlerin daha fazla olduğu görülmektedir. 4-6 yıldır piyano çalan öğrencilerin ise ders ve performans kaygılarının daha fazla olduğu tespit edilmiştir. 1-3 yıldır piyano çalan öğrencilerin, pandemi döneminde video gönderseler bile kaygılarının devam ettiğini göstermektedir. Ayrıca pandemi döneminde lisans 3. Sınıf öğrencilerinin piyanoya erişimlerinin daha az olduğu belirlenmiştir.

Araştırma sonucunda, öğrencilerin cinsiyet değişkenine bakılarak kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelendiğinde, manidar bir

farklılıklar bulunmaktadır. Söz konusu farklılıklar incelendiğinde, araştırmaya katılan kadın öğrencilerde sınav zamanı gelene kadar kaygı seviyelerinin de bu doğrultuya paralel olarak arttığı belirlenmiştir. Ayrıca söz konusu araştırma verilerinden elde edilen diğer bir sonuca bakıldığında, kadın öğrencilerin kendilerine olan güvenlerinin görece daha az olması, kadın öğrenciler kaygıyla oluşan bu özgüven eksikliğinin, ders ve sınav performanslarını etkileyen sebeplerden biri olabileceğini düşünmektedirler. Bu bağlamda, konuyla ilgili alan yazın incelemesi sonucunda ise (Atay, 2018; Uzun, 2016; Ayrancı, 2011) benzer çalışmalar incelendiğinde, çalışmalarda da cinsiyet değişkeni ve kaygı ile ilgili manidar farklılıkların olduğu görülmektedir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, öğrencilerin yaş değişkenleri esas alınarak kaygı düzeyleri incelendiğinde aralarında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Konu ile ilgili alan yazın incelendiğinde ise (Sağırlı ve Azapağası, 2009; Wolters ve Pintrich, 1998; Ayyıldız, 2019) benzer sonuçlar olduğu, öğrencilerin yaşları ile kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir.

Sınav zamanı yaklaştıkça, öğrencilerin kaygı seviyesinin de bu oranda arttığı söylenebilir. Öğrencilerin, ders esnasında gösterdikleri performansı sınav esnasında gösterememekten dolayı kaygılı bir ruh halinde bulundukları söylenebilir. Ayrıca söz konusu araştırmaya katılan kadın öğrencilerin sınav zamanı yaklaştıkça erkek öğrencilere göre daha kaygılı bir ruh halinde oldukları da görülmektedir.

Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuç ise, öğrencilerin ders ve sınav esnasındaki performanslarının çoğunlukla, topluluk önünde çalmaya alışık olmadıkları ve piyano çalışmak için yeterli zamanı bulamadıkları için farklı olduğu görülmektedir.

Pandemi sürecinde öğrencilerin, piyanoya erişimlerinin olmaması çalgılarına yeterli zamanı ayıramamalarına neden olmuştur. Buda ders esnasında daha kaygılı bir ruh halinde olmalarını açıklayabilir. Öğrenciler, piyano dersi için yüz yüze eğitimin şart olduğunu, pandemi döneminin öğrenciler için verimli bir dönem olmadığını vurgulamışlardır.

Yukarıda bahsedilen sonuçlara göre, gelecekte yapılabilecek olan çalışmalara yönelik aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur:

Bu araştırmada bahsedilen ve öngörölen durumlar, müzik öğretmeni adaylarının sınav öncesi kaygıları incelenerek elde edilen bulgular ve ilgili alan yazın incelenmesinden elde edilen sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler yapılmıştır:

- a) Öğrencilerin eğitim dönemleri boyunca yeteri kadar piyano eğitimi almadıklarını düşündüğünden, piyano ders ve dönem sayısının artırılması için çeşitli çalışmalar yapılabilir.
- b) Sınavlar zamanı yaklaştıkça kaygı düzeyi daha yüksek olan öğrenciler için, performans deneyimlerini arttırmaları ve topluluk önünde daha fazla piyano çalmaları önerilebilir.
- c) Derslere tam olarak hazırlanamadıkları için kaygı düzeyi yüksek olan öğrenciler göz önünde bulundurulduğunda, öğretim elemanlarının derslerinde, öğrencilerin nasıl daha etkili ve verimli çalışılabileceğine ilişkin konulara daha çok yer vermeleri önerilebilir.
- d) Özellikle performans ile ilgili eğitim alan müzik öğrencilerinin kaygı ile ilgili alan yazınları, makale ve dergileri takip ederek kendilerini geliştirerek söz konusu kaygı seviyesini azaltmak için öneriler elde edebilirler.
- e) Öğrencilerin ders esnasında, performans esnasında ve sınav esnasında daha az kaygılı olması için, eserlerine iyi bir şekilde hazırlanmalı, hem ders esnasında hem sınav esnasında müzikal ve teknik açıdan eseri en iyi seviyede çalmaya gayret etmelidir.

Söz konusu araştırma ile ilgili farklı çalışmalarda bulunacak araştırmacılara ise aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

- a) Söz konusu araştırma, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi ve Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi ile sınırlı olduğu için örneklem sayısı artırılarak ya da farklı üniversiteler değerlendirilerek çalışma tekrarlanabilir.
- b) Araştırma müzik öğretmenliği anabilim dallarında yapılmıştır. Söz konusu araştırma güzel sanatlar liseleri, konservatuarlar ya da güzel sanatlar faköltelerin de tekrarlanabilir.
- c) Araştırma gözlem ya da birebir görüşme gibi farklı ölçme araçlarıyla tekrarlanabilir.

7. KAYNAKLAR

(Bu tez çalışmasında APA 7th Edition atıf sistemi kullanılmıştır.)

- Abel, J. L. & Larkin, K. T. (1990). Anticipation of performance among musicians: psychological arousal, confidence, and state anxiety. *Psychology of Music*, 18: 171-182.
- Ağargün MY, Kara H, Bilgin H, Kıncır F. (1995). ÖSS'ye girecek olan lise öğrencilerinde uyku problemleri ve kaygı düzeyiyle ilişkisi. *Düşünen Adam The Journal of Psychiatry and Neurological Sciences*, 8:35-9.
- Aral, N (1997). *Fiziksel İstismar ve Çocuk*, Tekışık Veb Ofset Tesisleri.
- Ayrancı, E. ve Öge, E. (2011). Bir Vakıf Üniversitesindeki Öğrencilerin Sınav Kaygısı Hakkında Araştırma", Dumlupınar Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı:30.
- Baltaş A. (2002). *Öğrenmede Ve Sınavlarda Üstün Başarı*. İstanbul: Remzi Kitabevi Yayınları.
- Baltaş, Acar ve Zuhal Baltas., *Stres ve Başa Çıkma Yolları*. İstanbul: Remzi Kitabevi; 2013.
- Börü, A.(2000) "Üniversite Giriş Sınavlarında Öğrencilerin Yaşadığı Kaygı ve Nedenleri". [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi] Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Brodsky, W. (1996). Music Performance Anxiety Reconceptualized: A Critique of Current Research Practices and Findings. *Medical Problems of Performing Artists*, 11(3), 88-98.
- Clark, D. B. & Agras, W. S. (1991). The assessment and treatment of performance anxiety in musicians. *American Journal of Psychiatry*, 148(5), 598-605.
- Cüceloğlu (1993). *İnsan ve Davranış*, Remzi Kitabevi. İstanbul.
- Çapulcuoğlu U, Gündüz B. (2013). Öğrenci tükenmişliğini yordamada stresle başa çıkma, sınav kaygısı, akademik yetkinlik ve anne-baba tutumları. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*. 3:201-18.
- Çevik, A. (1993). Yaygın Anksiyete Bozukluğu Kliniği, LI. Anksiyete Bozuklukları Sempozyumu, *Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Basımevi*, Sivas.
- Dalkıran, E., Baltacı Ş., Karataş, H., ve Nacaklı, Z. (2014). Bireysel Çalgı Performans Sınavı Kaygı Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik-Güvenirlilik Çalışması. *International Journal of Assessment Tools in Education*, 1(1-2):13-25.
- Erkan, Z. (1994). *Grup Rehberliğinin Yüksek Sınav Kaygısı Etkisine Yönelik Deneysel Bir Çalışma*. Sosyal Bilimler Enstitüsü [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Ertem, Ş. (2011). Orta Düzey Piyano Eğitimi İçin Repertuvar Seçme İlkeleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19 (2), 645-652.
Retrieved from: <https://dergipark.org.tr/en/pub/kefdergi/issue/49052/625778>
- Fehm, L., Schmidt, K. (2006). Performance Anxiety in Gifted Adolescent Musicians. *Journal of Anxiety Disorders*. 20, 98-109.
- Girgin, G.(1990). *Farklı Sosyo Ekonomik Kesimden 13-15 Yaş Grubu Öğrencilerde Kaygı Alanları ve Kaygı Düzeylerinin Başarıyla İlişkisi* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gün, E. (2014), Piyano Performansı Öz Yeterlik Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Uygulanması, [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.

- Gün, E. ve Yıldız, G. (2013). Pişano Eğitiminde Başarıyı Etkileyen Faktörler. *Fine Arts*, 8 (1), 103- 114. Retrieved from: <https://dergipark.org.tr/en/pub/nwsafine/issue/19893/213045>
- Hamamcı, Z., Hamamcı E. (2015). Yabancı Dil Öğreniminde Kaygı Üzerine Bir Alan Yazın Taraması, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, Cilt:4 Sayı:4 Makale No: 37.
- James, I. (1988). Medicine and the performing arts. The stage fright syndrome. *Transaction of the Medical Society of London*, 105, 5-9.
- Kafadar, Alev (2009). *Piyanistler Örneğinde Müzisyenlere Özgü Performans Anksiyetesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Müzik Anasanat Dalı* [Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Karagüven, Ü. (1999). Açık Kaygı Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirliliği İle İlgili Bir Çalışma. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11: 203-218.
- Kenny, D. T. (2006). Music performance anxiety: origins, phenomenology, assessment and treatment. *Journal of Music Research* Available Online: <https://search.informit.com.au/documentSummary;dn=321654703853337;res=IELAPA>
- Kılıç, I., (2003). G.Ü.G.E.F. İnönü ve Niğde Üniversitelerinin Müzik Eğitimi ABD’de Öğrenim Gören Birinci Sınıf Öğrencilerinin Pişano Eğitimlerinde Başarılarını Etkileyen Etmenlere İlişkin Görüşleri, *Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu*, Malatya.
- Kokotsaki, D. & Davidson, J. W. (2003). Investigating musical performance anxiety among musiccollege singing students: a quantitative analysis. *Music Education Research*, 5(1): 45- 59.
- Kurtuldu, M, K; Aksu, A, (2015), Müzik Öğretmeni Adaylarının Pişano Dersi Sınav Kaygılarının Çeşitli Değişkenlere Yönelik Karşılaştırılması, *Uluslararası Hakemli Müzik Araştırmaları Dergisi International Refereed Journal Of Music Researches*, Y. 5.
- Kurtuldu, M, K, (2009), Müzik Öğretmenliği Bölümü Pişano Öğrencilerinin Sınav Kaygısına Yönelik Tutumları, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Y. 19, S. 2, s. 107-126.
- Lehrer, P. M. (1987). A review of the approaches to the management of tension and stage fright in music performance. *Journal of Research in Music Education*, 35(3), 143-152.
- Möller, H. J. (1999). *StageFrightandPerformanceAnxietyAre Not TheSame!* *Üben&Musizieren*, 5, 13- 19.
- Nacakcı, Z ,Dalkıran, E . (2011). Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Bireysel Çalgı Sınavına Yönelik Kaygıları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3 (5) , 46-56.
Retrieved from; <https://dergipark.org.tr/en/pub/makusobed/issue/19437/206721>(Son erişim tarihi: 23.05.2020)
- Okutan, E., Akbaş, M. (2019). 15-24 Yaş arası Öğrencilerin Kariyer Kaygılarını İncelemeye Yönelik Literatür Araştırması,*Siyaset, Ekonomi Ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*. Cilt:7, Sayı:1.
- Özer, A. K. (2008). *Kaygı/Sınama Duygusuyla Baş Edebilme*. (1. Baskı). İstanbul: Varlık Yayınları.
- Piji Küçük, D. (2010). Müzik Öğretmeni Adaylarının Sınav Kaygısı, Benlik Saygısı ve Çalgı Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 11, Sayı 3, 37-50, Aralık.
- Rae G. & McCambridge K. (2004). Correlates of performance anxiety in practical music exam. *Music and Psychology Research*, 32(4): 432-439.
- Reeve, C. L. & Bonaccio, S. (2008). Does Test Anxiety Induce Measurement Bias in Cognitive Ability Tests, *Intelligence*, 36, 526 – 538.

- Reeve, C. L., Heggstad, E. D., & Lievens, F. (2008). Modeling the Impact of Test Anxiety and Test Familiarity on the Criterion-Related Validity of Cognitive Ability Tests. *Intelligence*, 37, 34–41.
- Sağırlı, Meryem ve Azapağası, Esra, (2009). Üniversite öğrencilerinin öğrenmede öz düzenlemeyi öğrenme becerilerinin incelenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 42(2), 129-161.
- Salmon, P. (1991). Stress inoculation Techniques and Musical Performance Anxiety. G. D. Wilson (ed.) *Psychology and Performing Arts*. Swetz & Zeitlinger B.V., AMSTERDAM
- Spada, M. M., Nikcevic, A. V., Moneta, G. B. & Ireson, J. (2006). Metacognition as a Mediator of the Effect of Test Anxiety on a Surface Approach to Studying. *Educational Psychology*, 26(5), 615 – 624.
- Spangler G, Pekrun R, Kramer K, Hofmann H. Students' Emotions, Physiological Reactions, and Coping in Academic Exams. *Anxiety, Stress, & Coping* 2002;15:413–21.
- Stephens, A., & Fidler, H. (1987). Stage fright in orchestral musicians: a study of cognitive and behavioural strategies in performance anxiety. *British Journal of Psychology*, 78, 241–249
- Sylvester P, Lilienfeld SO, Laprairie JL. (2011). Differences between trait fear and trait anxiety: implications for psychopathology. *Clin. Psychol. Rev.* 31(1):122-1372.
- Taş, Y. (2006). *Kaygı Nedir?* Bilkent Üniversitesi Öğrenci Gelişim ve Danışma Merkezi, Bilkent, Ankara.
- Tobacyk, J. J., & Downs, A. (1986). Personal construct threat and irrational beliefs as cognitive predictors of increases in musical performance anxiety. *Journal of Personality and Social Psychology*, 51(4), 779–782.
- Toptaş, B. (2013). Türkiye’de Piyano Üzerine Yapılmış Lisansüstü Çalışmalar, *The Journal of Academic Social Science Studies*. Volume 6 Issue 3, p. 715-728, March 2013.
- Van Kemenade, J. F., van Son, M. J., & van Heesch, N. C. (1995). Performance anxiety among professional musicians in symphonic orchestras: a self-report study. *Psychological Reports*, 77, 555–562.
- Wolters, Christopher Albert & Pintrich, Paul, (1998). Contextual differences in student motivation and self-regulated learning in mathematics, English, and social studies classrooms. *Instruction science*, 26(1-2), 27-47.
- Yener, S; Apaydınlı, K, (2016), Türkiye’de Mesleki Müzik Eğitimi Veren Kurumların Çeşitliliği ve Mezunların İstihdam Sorunları, *Journal of Academic Social Science Studies*, Y.42, s.225-249.
- Yenilmez, K., Özbey, N. (2006). Özel Okul ve Devlet Okulu Öğrencilerinin Matematik Kaygı Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma, *Eğitim Fakültesi Dergisi* XIX (2), 431-448.

8.EKLER

EK 1. Uzman Görüşü Alınırken Kullanılan Form

**MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ ADAYLARININ SINAV
ÖNCESİ KAYGILARIYLA İLGİLİ ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE YÖNELİK
UZMAN GÖRÜŞÜ FORMU**

Değerli öğretim elemanı,

Bu çalışma, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyano dersi sınav kaygıları hakkında sahip oldukları görüşleri, eksikleri ve önerileri tespit etmek amacıyla yapılmaktadır. Verilen bu formda 21 soru bulunmaktadır. Anketin doldurulması yaklaşık 5 dakika sürecektir. Sizden kesinlikle kimlik bilgisi ve isim istenmeyecektir. Vermiş olduğunuz yanıtlar doğrultusunda anket revize edilecek, sadece araştırma için kullanılacak ve yanıtlarınız kimseyle paylaşılmayacaktır. Samimiyetiniz ve yardımınız için şimdiden teşekkür ederim.

Damla IŞIK

Yüksek Lisans Öğrencisi

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ ADAYLARININ SINAV ÖNCESİ KAYGILARIYLA İLGİLİ ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE YÖNELİK ANKET	Bu soru uygundur.	Bu soru uygun	Bu soru revise
1.Anabilim dalında okutulan, piyano dersinin okutulduğu dönem sayısı yeterlidir.			
2.Bireysel çalgı piyano dersinin haftalık ders saati öğrencilerin performanslarını sergileyebilmesi için yeterlidir.			
3.Anabilim dalımızda çalışmamız için sunulan şartlar (çalışma odası sayısı, piyano sayısı vb.) yeterlidir.			
4.Öğretmenim eser ve etüt seçerkenbulduğum seviyeye dikkat ediyor.			

5.Ders esnasında verilen etüt ve ya eseri çalarken heyecanlanıyorum.			
6.Ders esnasında verilen etüt ve ya eseri çalarken, tek başıma çalıştığım zaman ki performansı gösteremiyorum.			
7.Sınav zamanı yaklaştıkça kaygılı bir ruh halinde oluyorum.			
8.Ders esnasındaki performansım ile sınav performansım birbirleri ile orantılıdır.			
9.Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi piyano için yeterli zamanı ayırmamam olabilir.			
10.Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi seviyeme uygun parçaları çalmamam olabilir.			
11.Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi eser ve etütlere yeterli önemi göstermemem olabilir.			
12.Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi topluluk önünde çalmaya alışık olmamam olabilir.			
13.Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi kendime yeterli seviye de güvenmemem olabilir.			
14.Pandemi sürecinde performans kaygım azaldı.			
15.Pandemi sürecinde piyanoya daha fazla vakit ayırabildim.			
16.Pandemi sürecinde çalışmak için piyanoya erişimim yoktu.			
17.Pandemi sürecinde piyano derslerim daha verimli gerçekleşti.			
18.Pandemi sürecinde piyano derslerine video göndermek kaygımın azalmasında yardımcı oldu.			
19.Pandemi sürecinde piyano derslerinde canlı performans gerçekleştirmek, okulda gerçekleştirdiğim			

performanstan daha verimlidir.			
20.Pandemi sürecinde piyano sınavlarında canlı performans gerçekleştirirken, okulda gerçekleştirdiğim performanstan daha az kaygılı ve heyecanlıydım.			

2.Anket ile ilgili öneri ve görüşlerinizi paylaşırsanız sevinirim. *

EK 2. Öğrencilerin Demografik Bilgilerine Ulaşmak Amacıyla Hazırlanan Sorular

Kişisel Bilgi Formu

Değerli öğretmen adayı,

Bu çalışma, müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda piyano dersi sınav kaygıları hakkında sahip oldukları görüşleri, eksikleri ve önerileri tespit etmek amacıyla yapılmaktadır. Verilen bu formda 13 soru bulunmaktadır. Anketin doldurulması yaklaşık 4 dakika sürecektir. **Sizden kesinlikle kimlik bilgisi ve isim istenmeyecektir.** Vermiş olduğunuz yanıtlar sadece araştırma için kullanılacak ve kimseyle paylaşılmayacaktır. Samimiyetiniz ve yardımınız için şimdiden teşekkür ederim.

Damla IŞIK

Yüksek Lisans Öğrencisi

A - KİŞİSEL BİLGİLER

1. Cinsiyetiniz: () Kadın () Erkek

2. Yaşınız:

3. Sınıfınız:

4. Hangi liseden mezun oldunuz?

() Güzel Sanatlar Lisesi () Meslek lisesi

() Anadolu Lisesi

() Düz Lise

() Diğer...**(Lütfen**

Belirtiniz.)

5. Kaç yıldır piyano çalıyorsunuz?

() 1-3

() 4-6

() 7-9

() Diğer...**(Lütfen**

Belirtiniz.)

6. Öğrenim gördüğünüz fakültede kaç dönem piyano eğitimi verilmektedir?

☐ 2 dönem

☐ 4 dönem

☐ 6 dönem

☐ 8 dönem ☐ diğer (lütfen belirtiniz).....

Ek 3. Müzik Öğretmenliği Adaylarının Sınav Öncesi Kaygılarıyla İlgili Öğrenci Görüşlerini Ölçmek İçin Kullanılan Anket

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ ADAYLARININ SINAV ÖNCESİ KAYGILARIYLA İLGİLİ ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNE YÖNELİK ANKET	Tamamen	Çoğunlukla	Bazen	Nadiren	Hiç
Bölüm ders planıyla ilgili durumlar.					
1.Anabilim dalında okutulan, piyano dersinin okutulduğu dönem sayısı yeterlidir.					
2.Bireysel çalgı piyano dersinin haftalık ders saati öğrencilerin performanslarını sergileyebilmesi için yeterlidir.					
3.Anabilim dalımızda çalışmamız için sunulan şartlar (çalışma odası sayısı, piyano sayısı vb.) yeterlidir.					
Piyano dersiyle ilgili kaygı durumları.					
4.Öğretmenim eser ve etüt seçerkenbulduğum seviyeye dikkat ediyor.					
5.Ders esnasında verilen etüt ve ya eseri çalarken heyecanlanıyorum.					
6.Ders esnasında verilen etüt ve ya eseri çalarken, tek başıma çalıştığım zaman ki performansı gösteremiyorum.					
Ders ve performans kaygısıyla ilgili durumlar.					
7.Sınav zamanı yaklaştıkça kaygılı bir ruh halinde oluyorum.					
8.Ders esnasındaki performansım ile sınav performansım birbirleri ile orantılıdır.					
9.Ders ve sınav performanslarımın farklı					

olmasının sebebi piyano için yeterli zamanı ayırmamam olabilir.					
10.Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi seviyeme uygun parçaları çalmamam olabilir.					
11.Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi eser ve etütlere yeterli önemi göstermemem olabilir.					
12.Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi topluluk önünde çalmaya alışık olmamam olabilir.					
13.Ders ve sınav performanslarımın farklı olmasının sebebi kendime yeterli seviye de güvenmemem olabilir.					
Pandemi döneminde kaygı seviyesiyle ilgili sorular.					
14.Pandemi sürecinde performans kaygım azaldı.					
15.Pandemi sürecinde piyanoya daha fazla vakit ayırabildim.					
16.Pandemi sürecinde çalışmak için piyanoya erişimim yoktu.					
17.Pandemi sürecinde piyano derslerim daha verimli gerçekleşti.					
18.Pandemi sürecinde piyano derslerine video göndermek kaygımın azalmasında yardımcı oldu.					
19.Pandemi sürecinde piyano derslerinde canlı performans gerçekleştirmek, okulda gerçekleştirdiğim performanstan daha verimlidir.					
20.Pandemi sürecinde piyano sınavlarında canlı performans gerçekleştirirken, okulda gerçekleştirdiğim performanstan daha az kaygılı					

ve heyecanlıydım.					
-------------------	--	--	--	--	--

2.Anket ile ilgili öneri ve görüşlerinizi paylaşırsanız sevinirim. *

